ئابدۇسەمەت خېلىل

كۆز تەگمىسۇن

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

ئابدۇسەمەت خېلىل

كۆز تەگمىسۇن

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يىغىن ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

مەسئۇل مۇھەررىرى: تۇردى قۇربان يامغۇر

كۆز تەگمىسۇن

(شېئىرلار)

ئاپتورى: ئابدۇسەمەت خېلىل

مەسئۇل مۇھەررىرى: تۇردى قۇربان يامغۇر

مەسئۇل كوررېكتورى: ئايشەم ئابدۇۋەلى

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى نەشر قىلدى

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقىتىدۇ

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى

فورماتى: 1092 × 787 مم 1/32، باسما تاۋىقى: 3.5 قىستۇرما ۋارىقى: 2

1995 - يىل 7 - ئاي 1 - نەشرى

1995 - يىل 9 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تىراژى: 1—4070

ISBN7—5373—0500—5/I·124

باھاسى: 2.50 يۈەن

ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بېغىشلىما

ئىجادىيەت بولسا بىر دېڭىز،
يازغانلىرىم بىر تامچە پەقەت.
خەلقىم ئۈچۈن ئىجاد قىلىمەن،
قەلىمىمنى تەۋرىتىپ ئەبەد.

يۈرىكىمدە قالغاي نە ئارمان،
ئەل قەلبىگە ياقسا ئىجادىم.
ئۆلسەم روھىم كۈلگەي-شادلانغاي،
ئوزۇق ئالسا ئۇندىن ئەۋلادىم.

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

نەشرىياتتىن

ئابدۇسەمەت خېلىل 1937 - يىلى قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ شەيخباغ يېزىسىدا ئوقۇمۇشلۇق دىنىي زات ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن؛ 1945 - يىلدىن 1951 - يىلغىچە دىنىي ۋە باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ئوقۇغان؛ 1954 - يىلى يەكەن دارىلمۇئەللىمىنىنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، بىر مەزگىل ئوقۇتقۇچىلىق بىلەن شۇغۇللانغان؛ 1960 - يىلى «يەكەن گېزىتى» تەھرىر بۆلۈمىگە يۆتكىلىپ، مۇخبىر - تەھرىرلىك خىزمىتىنى ئىشلىگەن؛ 1980 - يىلدىن 1993 - يىلغىچە يەكەن ناھىيىلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىدە ئاخبارات خادىمى، ناھىيىلىك ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى بولغان.

شائىر 1952 - يىلى «يەكەن ئاممۇۋى گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان «بىلىم بېغىدا» ناملىق تۇنجى شېئىرى بىلەن ئىجادىيەت سېپىگە قەدەم قويغان. ئۇ شۇندىن بۇيانقى 40 نەچچە يىللىق ئەدەبىي ئىجادىيەت ھاياتىدا خىلمۇ خىل تېمىدىكى كۆپلىگەن شېئىر - داستانلارنى يېزىپ، ھەر قايسى گېزىت - ژۇرناللاردا ئېلان قىلغان.

شائىرنىڭ بىر تۈركۈم ئەسەرلىرى ھەر قايسى

نەشىر بىياتلار تەرىپىدىن نەشىر قىلىنغان «زەرەپشان»، «زەرەپشان چېچەكلىرى»، «ھايات ئىلھاملىرى» (باشقىلار بىلەن)، «ھايات سۆيگۈسى»، «سىرلىق مۇھەببەت»، «رۇبائىيلار» قاتارلىق توپلاملار ئارقىلىق جامائەتچىلىك بىلەن يۈز كۆرۈشتى. ئۇنىڭدىن باشقا، بىر قىسىم شېئىرلىرى «ئۆكتەبىر گۈللىرى»، «باھار چېچەكلىرى»، «باھار جىلۋىسى»، «قەشقەر ناۋاسى»، «توي چاچقۇسى»، «قۇتلۇق ئىز»، «يېڭى رۇبائىيلار»، «ياپراقتىكى نەقىشلەر» «ئاھ. يۇلتۇزلار»، «مۇھەببەت لىرىكىلىرى، «ئارزۇ بوستانى»، «مۇكاپاتلانغان شېئىرلاردىن تاللانما» .«قامچا» قاتارلىق كوللېكتىپ توپلاملارغا كىرگۈزۈلدى. نۆۋەتتىكى بۇ توپلام شائىرنىڭ يەتتىنچى توپلىمى ھېسابلىنىدۇ.

ئابدۇسەمەت خېلىل ھازىر جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتى، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتى، جۇڭگو خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى جەمئىيىتى شىنجاڭ شۆبىسىنىڭ ئەزاسى؛ قەشقەر ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئىجرائىي ھەيئەت ئەزاسى.

ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
www.uyghurkitap.com

مۇندەرىجە

ۋەتەنگە مۇھەببەت 1
ساداقەت 1
ياشلىق 2
بىر نامەردنىڭ ئىقرارى 3
ھەجۋىي شېئىر يازسام 4
جاپانىڭ كەينىدە راھەت 6
بەختى كۈلگەن گۈل يېزام 6
قالمىدى 9
ئاتا ئۈممىدى 9
ۋەتەنگە 11
چىن دوست دېگەن 12
مۇھەررىرنىڭ خىسلىتى 13
ئاچكۆز 14
ئىتتىپاقلىق كۈيى 14
ئانا تۇپراق 15
يېشىل ياپراق 17
مۇخبىر 18
ئايلىنىمەن پەرۋانە كەبى 19
شۇنداقمىدۇ تەقدىرى 20
باغۋەن شەنىگە 20

نەسىھەت.................................... 22

ئۆچمەيدۇ ئىزىڭ.................................... 23

جەڭچى ئوغلۇمغا.................................... 24

ئۆزگىرىپ كەتكەن باشلىق.................................... 25

تۆھمەتچى.................................... 29

قەشقەر قىزى.................................... 30

ساڭا قەنت چاي تۇتار يارىڭ.................................... 31

ئەجداد ئىشقى.................................... 32

مۇغەمبەر «ياۋاش».................................... 33

مىراس.................................... 35

گۈلزارىم ۋەتەن.................................... 35

ئۆچمەس مەشئەل.................................... 36

يولدا.................................... 38

ھايات شامىم سەن ئۈچۈن كۆيەر.................................... 38

ئىككىمىز.................................... 39

ئەيىبسىز دوست ئىزدىسەڭ.................................... 40

ئانا يۇرت مۇھەببىتى.................................... 41

مۇقام شادلىقى.................................... 44

ياشايدۇ ئۇزاق.................................... 47

ئۆتۈنەي ساڭا.................................... 48

چايدان ۋە پىيالە.................................... 49

سۇيىقەستچى.................................... 49

ئىناق بولماي سائادەت يوق.................................... 49

جېنىم ئانا، نەگە كەتتىڭىز.................................... 50

باھار ئىلھامى.................................... 51

شائىر روھى ئەلنىڭ قەلبىدە.................................... 52

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى

ئىرىشەرسەن قانچىلىك نەپكە 53
تورۇماس گۈل ئاچتى چېچەك 54
توختىتالماي مەن قەلەمنى ھەرگىز 55
ئەل ئىشقىدا 56
..گە 57
مەيلى مۇ 59
تورۇماس چېچەكلەر 60
كۆز تەگمىسۇن 63
مۇھەببىتىڭ راست بولسا ئەگەر 64
ئۆتەرمەنمۇ ئالەمدىن شۇنداق 65
سەھرا ئوغلىمەن 66
بىلگىنىڭدىن بىلمىگىنىڭ كۆپ 67
دوستۇمغا جاۋاب 68
«قەشقەر گۈلزارى»غا 68
پاكلىق 70
يىلدا ئەمەس، ئۆزۈمدە ئەيىب 71
ياشىيالماي مەن جاھاندا سەنسىز 72
قارىغاينىڭ خىسلىتى 73
دوختۇر دېگەن سەندەك بولسا 74
كۈلكە ۋە يىغا 74
ئادەمىي شەيتان 75
كەتتىڭ 76
ھايات قەدرى 77
قىيان 78
بىر مۇھاجىرنىڭ كۆز يېشى 79

زەرەپشان سۆيگۈسى 81
بىر باشلىغقا تېز سىزما 82
بىر يىگىتنىڭ ھەسرىتى 83
يۈرەك 86
چىن دوستلۇق 86
تۆرلە، چارباغ 87
سەن يەكەننىڭ بىر ياقۇت كۆزى 88
رۇبائىيلار ۋە پارچىلار 90

ئۇيغۇر كىتاب تورپېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ۋەتەنگە مۇھەببەت

يۈرەك ناخشامدا كۈيلەيمەن ۋەتەننى- ئىپتىخارىمنى،
باھارنىڭ پەيزىگە چۆمگەن مۇقەددەس گۈل دىيارىمنى.

ئۇنىڭ مېھرى تولۇپ ئاقتى تومۇرۇمدا گويا قاندەك،
ئۇرغۇتۇپ تەن-ۋۇجۇدۇمدا ھېسابسىز كۈچ-مادارىمنى.

ئۇنىڭ ھەر تال گىياھىغا چىگىلگەن چىڭ يۈرەك رىشتىم،
كۆزۈم قارىچۇقىدەك ئاسراپ ئۆتەرمەن بۇ نىگارىمنى.

مېنى ئۇ بۈيرۈسا نەگە شۇ يەردە مېۋە بەرگەيمەن،
مۇشەققەتكە بويۇن ئەگمەي ئورۇنلاپ دىل قارارىمنى.

يېلىنجاپ ھەرقاچان ئۆچمەس يۈرەكتە گۈل دىيار ئىشقى،
ئېيتىنقۇ يا ندۇرالمايدۇ ئۇنىڭدىن ئىختىيارىمنى.

1988 - يىل، يانۋار.

سادااقەت

يولۇڭغا قاراپ تەلمۈردۈم نىگارە،
گۈزەل ۋەسلىڭگە بولۇپ ئىنتىزارە.

تارتسامۇ جاپا كەچمەيمەن سەندىن،
قىلىمەن مەڭگۈ ساڭا جان نىسار.

پەرۋانە بولدۇم سېنىڭ ئىشقىڭدا،
ئىشەنگىن ماڭا بۇ يۈرەك سۆزۈم.
گەر دىدارىڭغا يېتەلمەي ئۆلسەم،
كېتەرمەن داغدا يۇمۇلماي كۆزۈم.

ۋىجدان يولىدا ئۆلۈشكە رازى،
دىلىمدا ساڭا بولغاچ ساداقەت.
قۇتقازغىن تېزراق ھىجران دەردىدىن،
مەندە قىلچىلىك قالمىدى تاقەت.

1988 - يىل، فېۋرال.

ياشلىق

ئىنسان ئۆمرىنىڭ باھارى ياشلىق،
كېتىپ قالار ئۇ تۇرالماي ئۇزاق.
قىراۋ قونىدۇ چېچىڭغا ھامان،
قانۇنىيەت بۇ ئەزەلدىن شۇنداق.

كىمكى ياشلىقتا ئۆگەنسە بىلىم،
قالار دىلدا ئۇ مۆھۈر باسقاندەك
(نۇرلىنار ئادەم قەلبى بىلىمدىن،
قاراڭغۇ ئۆيگە چىراغ ياققاندەك).

ئۆگەن، ياش دوستۇم، ئىجتىھات بىلەن،
بىكار ئۆتكۈزمەي غۇنچە چېغىڭنى.
تولدۇر ئىلىم - پەن، ئېسىل خىسلەتنىڭ
قىزىلگۈلىگە ھايات بېغىڭنى.

1988 - يىل، مارت.

بىر نامەردنىڭ ئىقرارى

ئەل - جامائەت كۆرگەندە مېنى،
پىچىرلىشىپ «نامەرد» دېيىشەر.
سورۇنلاردا قىزىغان پاراڭ.
مەن كەلگەندە جىمىپلا كېتەر.
قورسىقىمدا «ھۈنىرىم» تولا،
نەگە بارسام تېنەپ قالمايمەن.
باش ئېگىمەن يامانىنى كۆرسەم،
ياۋاشلارنى كۆزگە ئىلمايمەن.
تۇز سەپسە كىم يارامغا مېنىڭ،
چاۋىسىنى يايىمەن چىتقا.
بىھاجەت تۇر مېنىڭدىن رەنجىش،
خۇيۇم خۇددى ئوخشايدۇ ئىتقا.
تۇز كورلۇقۇم ھەممىگە ئايان،
چاقىمەن ئاش بەرگەن قازاننى.
كەلتۈرىمەن ۋاپاغا جاپا،
نەپ ئۈچۈنلا سېتىپ ۋىجداننى.

www.uyghurkitap.com

مېنىڭ ئاشۇ ناتەھلىلىكىم
سىڭىپ كەتكەن قېنىمغا شۇنداق.
ماڭىلا خاس خالايىق بەرگەن
«نامەرد» دېگەن بۇ ئۇنۋان ــ ئاتاق.

1988 - يىل، مارت.

ھەجۋىي شېئىر يازسام...

ھەجۋىي شېئىر يازسام گېزىتكە،
ئېلىۋالدىڭ ئۇنى ئۆزۈڭگە.
گۇناھ بولۇپ خالىس نىيىتىم،
سەت كۆرۈنۈپ قالدىم كۆزۈڭگە.

يازغان ئىدىم ئىللەتنى قارغاپ،
نېچۈن ساڭا تەسىر قىلدى تېز؟
بىلدىڭ ئۇنى، بىچارە باشلىق،
يۈرىكىڭگە قادالغان بىگىز...

ھاجەت بىلەن بارسام قېشىڭغا،
ھەل قىلمىدىڭ كۆرسىتىپ سەۋەب،
ئاسان ئىشمۇ تەسكە ئايلاندى،
سەن بىلمىدىڭ ساقلىسام ئەدەب.

بارماي دېسەم قېشىڭغا تېخى،
سەن شۇ ئىشقا چېتىقلىق ھامان.

سۆزۈمگە ھېچ قۇلاق سالمىدىڭ،
ھەقىقەتنى كۆردۈڭسەن يامان.

ئۆزۈڭنى بەك كۆرسىتىپ «ئادىل»
ئۆچ ئالمايمەن، دېسەڭمۇ. جەزمەن؛
تەتۈر قاراپ ماڭا دائىما،
زەربە بەردىڭ سەن بولۇپ خۇپسەن.

مېنى ئەجەب قىلدىڭ سەن بىزار،
باشتا قىلغان ۋەدىدىن تېنىپ.
ئېيتتىم شۇڭا: «ساڭا مىڭ لەنەت!»
غەزەپ ئوتى يۈرەكتە يېنىپ.

يامان ئىشنى كۆرگەن چېغىمدا
قالمايدۇ ھېچ تاقىتىم مېنىڭ.
ھەجۋىي شېئىر يېزىپ قامچىلاش
ئەل ياقتۇرغان ئادىتىم مېنىڭ.

ھەجۋىي شېئىر يېزىشنى شۇڭا
باشلىدىمكى توختاتمايمەن ھېچ.
ئۆزەتمىسەڭ ئىللەتنى، باشلىق،
قامچا ئۇرۇپ ئۇخلاتمايمەن تىنچ.

1988- يىل، ئاپرېل.

جاپانىڭ كەينىدە راھەت

يىگىت بولساڭ جاپانى يەڭ،
جاپانىڭ كەينىدە راھەت.
ئۇنى يەڭمەي تۇرۇپ زىنھار
قۇچاق ئاچماس بەخت ـ ئامەت

ئۆمۈر مەناسىنى بىلگەن،
تىرىدىن چۆلنى باغ قىلغاي.
ئېتىزلاردىن ئېلىپ گۆھەر،
ئۇنى خاماندا تاغ قىلغاي.

يېتەر كۈتكەن مۇرادىغا،
كىمكى سۆيسە مېھنەتنى.
كىيەر بېشىغا ھۆرمەتتىن
ئۆمۈرلۈك تاجۇ ـ دۆلەتنى.

1988 - يىل، ماي.

بەختى كۈلگەن گۈل يېزام

جامالىڭنى كۆرۈپ، گۈل يېزام،
يۈرىكىمگە تولدى ھاياجان.
سەندىكى زور ئۆزگىرىشلەرنى
كۈيلىرىمدە قىلاي نامايان.

ئون يىل بۇرۇن كەلگەن چېغىمدا،
كۆرۈنگەنتىڭ كۆزۈمگە «دوزاخ»؛
گۈزەللىكتىن نەدە نىشانە.
غۇربەتچىلىك قۇچقان ھەممە ياق.

جۇت قاپلىغاچ ئۇچاغ بېغىڭنى،
بۇلبۇللىرىڭ ھەسرەت چېكىشكەن.
قونۇش ئۇچۇن دەرەخ تاپالماي،
قۇشلار رەنجىپ كۆچۈپ كېتىشكەن.

چىقسا بوران قۇملار يۆتكىلىپ،
ئېتىزىڭنى قىلاتتى ۋەيران.
تىنىپ كەتكەچ ئېرىق ـ ئۆستەڭلەر
ئاقالمىغان سۇلارمۇ راۋان.

قۇم كەلكۈنى كەلتۈرۈپ ئاپەت،
دېھقانلىرىڭ قايغۇغا پاتقان.
دان ئالالماي تاغار تولغۇدەك،
نامراتلىقنىڭ دەردىنى تارتقان.

ئىللىق باھار نۇرىدا يۇرتۇم،
بەختىڭ كۈلۈپ ئېچىپسەن چىراي.
جەننەت كەبى گۈزەل ھۆسنىڭدىن،
خىجىل بولار قۇياش بىلەن ئاي.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

ئىشچانلىرىڭ تۆككەن تەر بىلەن،
يارىلىپتۇ يېڭى مەنزىرە.
يارىلىپتۇ كۆز چاقناتقۇدەك،
قۇچىقىڭدا سانسىز مۆجىزە.

ئورمانلىرىڭ كۆككە بوي سوزۇپ،
بەرپا بوپتۇ بىر يېشىل سېپىل.
ئايلىنىپتۇ قۇملۇقلار باغقا،
مېۋىلىرى شۇنچىلىك ئېسىل.

سالالىشىپ ئېتىز - قىرلىرىڭ،
ياسىلىپتۇ يوللار تۈز - ئۇدۇل.
قەد كۆتۈرۈپ تۇرۇپتۇ تاغدەك،
خامىنىڭدا چەشلىنىپ ھوسۇل.

بولىقىڭدىن كەۋسەرگە قېنىپ،
جىلۋە قىپتۇ ھەر گىياھ - ھەرگۈل.
قېتىپ سېنى كۈيگە - قوشاققا،
باغلىرىڭدا سايراپتۇ بۇلبۇل.

ئېرىقىڭدا ئېقىپتۇ سۇلار،
مەرۋايىتتەك چاچرىتىپ ئۈنچە.
ئوتقاش كەبى گۈل - چېچەكلىرىڭ،
ساڭا زىننەت قوشۇپتۇ شۇنچە.

مەپتۇن بولۇپ گۈزەللىكىڭگە،
كەتكۈم كەلمەي كۆز تىكىپ قالدىم.
قەلبىمنى مەن قىلىپ ئاپپارات،
يېزام سېنى سۈرەتكە ئالدىم.

1988- يىل، ئىيۇن.

قالمىدى

«ئاھ» ئۇرۇپ ئىشقىڭدا، يار، تەندە مادارىم قالمىدى،
زەپىرەڭدەك سارغىيىپ، گۈلگۈن چىرايىم قالمىدى.

بىر بېقىپ جادۇ كۆزۈڭدە دىلنى تەسلىم ئەيلىدىڭ.
پۇرقىتىڭدە چەكمىگەن دەردۇ - پىغانىم قالمىدى.

مۇنچە قىينالماس ئىدىم سۆيمەك سېنى بولسا نېسىپ،
ئىلتىپات ئەيلە ماڭا، چىداشقا ھالىم قالمىدى.

يوللىرىڭغا تەلمۈرۈپ سالدىم پاپانداز، ئەي نىگار،
كەل سەنەمدەك ناز بىلەن ھېچ ئىنتىزارىم قالمىدى.

1988- يىل، ئاۋغۇست.

ئاتا ئۈمىدى

ئوغلۇم، سېنى خۇددى كۆچەتتەك
پەرۋىش قىلىپ قوشتۇم قاتارغا.

ياشلىق چېغىڭ ئالتۇندىن قىممەت،
ئۆتكۈزمىگىن ئۇنى بىكارغا.

ئاتائىڭ بۇ سېنىڭدىن كۈتكەن
ئۈمىدىنى كۆڭلۈڭگە پۈككىن.
ئۇلگە قىلىپ ئەجدادلىرىڭنى،
ۋەتەن ئۈچۈن تەرىڭنى تۆككىن.

كۆرەشچان بول، مۈشكۈل ئالدىدا —
قورقۇپ، ۋايساپ قىلمىغىن نالە.
ئايلاندۇرغىن چۆللەرنى باغقا،
ئېچىلدۇرۇپ ئەجرىڭدىن لالە.

ئوخشاش بولسۇن تىل بىلەن دىلىڭ،
چېچەكلەتكىن ئېسىل خىسلەتنى.
ئەدەب-ئەخلاق يار بولسۇن ساڭا،
يوقتۇرمىغىن ئەسكى ئىللەتنى.

ئېزىتقۇلار ئىشلەتسە ھىيلە،
ھوشيار بولغىن، چۈشمە دامىغا.
داغ تەگكۈزمە ئۆمرۈڭدە ھەرگىز
ۋەتىنىڭنىڭ ئىپتىخارىغا.

ئالقىش - ھۆرمەت ياغار شەنىڭگە،
بېغىشلىساڭ ئەلگە قەلبىڭنى.

نامىم ئەسلا ئۆچمىسۇن دېسەڭ،
تۆھپەڭ بىلەن خۇش قىل خەلقىڭنى.

1988- يىل، سېنتەبىر.

ۋەتەنگە

مېھرى ئىللىق باھارىم ۋەتەن،
سۆيگۈنۈمسەن نىگارىم ۋەتەن.
پەرۋانەڭمەن ئىشقىڭدا كۆيگەن،
تېنىمگە كۈچ، مادارىم ۋەتەن.

تىلغا ئالسام قۇتلۇق نامىڭنى،
ھۆرمىتىڭدىن سۆيۈنەر جېنىم،
دىل شاتلىقىم تېشىپ بولاقتەك،
تومۇرۇمدا جۇش ئۇرار قېنىم.

ئالەمدە يوق سەندەك گۈزەل جاي،
سەندىن خىجىل قۇياش بىلەن ئاي.
جەننەت كەبى تۇيۇلار ماڭا
بېغىڭ تۈگۈل سەندىكى چۆل،ساي.

باغلاندى چىڭ ساڭا دىل رىشتەم،
سەن ئۈچۈن ئوت - يالقۇندۇر ئىشقىم.
شەپقىتىڭدىن ئېلىپ كۈچ - قۇۋۋەت،
گاڭ - پولاتقا ئايلاندى جىسمىم.

ئۇيغۇر كىتاب تورىكتى
www.uyghurkitap.com

بەختلىك مەن سەندە ۋەتىنىم،
نېمىتىڭ كۆپ، قوينۇڭ بولغاچ كەڭ.
ھاياتىمنى - ئۆمرۈمنى ئاتاپ،
گۈللەي سېنى قىلىپ كۈرەش - جەڭ.

قارارىم شۇ دىلدىكى مېنىڭ،
جەزمەن رازى قىلىمەن سېنى.
ئۆز بۇرچۇمنى قىلمىسام ئادا،
سەنمۇ ئوغلۇم دېمىگىن مېنى.

1988 - يىل، ئۆكتەبىر.

چىن دوست دېگەن...

چىن دوست دېگەن كۈن چۈشكەندە بېشىڭغا،
ھازىر بولۇر شۇدەم چوقۇم قېشىڭغا.
دەرمان بولۇپ ھەرقاچان ئۇ دەردىڭگە،
توپا سالماس ھەرگىز سېنىڭ ئىشىڭغا.

چىن دوست دېگەن جان - دىلىدىن كۆيۈنەر،
شەرەپ قۇچساڭ پەخىرلىنەر، سۆيۈنەر.
گېزى كەلسە ئۆزى تارتىپ جاپانى،
ساڭا راھەت - پاراغەتنى ئۆتۈنەر.

چىن دوست دېگەن يامان يولغا باشلىماس،
قىلىپ ساختا كۆزلىرىڭنى ياشلىماس.

يولۇقسىمۇ پالاكەتكە مۇبادا،
ئۆزىنى دەپ سېنى ئوتقا تاشلىماس.

چىن دوست دېگەن ساداقەتمەن، ياخشى ئەڭ،
دوستقا ئۇنىڭ دەريا كەبى كۆڭلى كەڭ.
شاھلىق تاجى كىيگەندىمۇ بېشىغا،
سېنى دائىم ئۆزى بىلەن كۆرەر تەڭ.

چىن دوستلۇقنى قاتسام ناخشا - كۈيۈمگە،
شۇ كۈي ئارام بەخش ئېتەر كۆڭلۈمگە.
خۇشاللىقتىن بېشىم كۆككە تاقىشار،
كېلىپ تۇرسا ياخشى دوستلار ئۆيۈمگە.

1988 - يىل، نويابىر.

مۇھەررىرنىڭ خىسلىتى

مۇھەررىرنىڭ قولىدىن چىقار،
تەھرىرلىنىپ ھېكايە، شېئىر...
تۈزىتەر ئۇ نۇقسانلىرىنى،
ھەر بىر قۇرغا سىڭدۈرۈپ ئەجىر.

سۆز كانىدىن جاۋاھىرلارنى
ئاپتورلارغا ئۆتۈنۈپ بېرەر.
ئۇنىڭ يۈكسەك پەزىلىتىدىن
قەلەمكەشلەر دىلى سۆيۈنەر.

مۇھەررىرنىڭ خالىس ئىش بىلەن
ئۆتەر شۇنداق ھاياتى - ئۆمرى.
چېچەدىكى ئاقنىڭ سىرى شۇ،
بىراق دائىم ياش تۇرار كۆڭلى.

1988 - يىل، نويابىر.

ئاچكۆز

ھەممىسى مېنىڭ بولسىكەن دەيدۇ،
يانچۇقۇمغا پۇل تولسىكەن دەيدۇ.
ئالەمدە پەقەت ئۆزۈملا ياشاپ،
باشقىلار تامام ئۆلسىكەن دەيدۇ.

1989 - يىل، فېۋرال.

ئىتتىپاقلىق كۈيى

ۋەتەن گويا بولسا بىر دەرەخ،
ياپرىقى بىز ئۇنىڭ ھەر مىللەت.
باغلانغان چىڭ دوستلۇق رىشتىمىز،
ئۈزۈلمەيدۇ ئەبەدىلئەبەد.

جىمى مىللەت بولدۇق بىر گەۋدە،
روناق تاپتى بۇ گۈزەل ھايات.
بۇ دوستلۇقنى چىڭىتقان تارىخ،
بار بۇ ھەقتە پولاتتەك ئىسپات.

بولغاچ بىزدە بۇزۇلماس بىرلىك،
ئېچىلدۇردۇق دوستلۇق گۈلىنى.
چىڭىتتۇق بىز بوران - چاپقۇندا،
بەختىمىزنىڭ ئالتۇن ئۇلىنى.

ئىتتىپاقلىق بولدى بىزگە كۈچ،
توسقۇن يېرىپ ئاشتۇق تاغ - داۋان.
ئىزدىمىزدىن ئۈندى گۈل - چېچەك،
پەرۋاز قىلدۇق شۇڭقاردەك ھامان.

ئىلگىرىلەتتۇق تارىخ چاقىنى،
مۇرىنى بىز تىرەپ مۇرىگە.
ئەجرىمىزدىن پۈركەيمىز مەڭگۈ
ھۆر ۋەتەننى زەپەر گۈلىگە.

1989 - يىل، مارت.

ئانا تۇپراق

ئەي قەدىردان ئانا تۇپرىقىم،
ئالتۇن زەررە ئەي پەرى سىياق.
ھەر بىر گىياھ، ھەر بىر تېشىڭغا
مەندە چەكسىز سۆيگۈ - ئىشتىياق.

مەن تۇغۇلدۇم سېنىڭ باغرىڭدا،
تاغۇ - تاشلار كىرىشتى تىلغا.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

نۇرلىرىڭدا يۇدۇق تېنىمنى،
ئۇيۇل گەۋدەڭ نۇرىنىدى دىلىغا.

چىمەنلىرىڭ پۇركەيدۇ سۆيگۈ،
مىسلى ئاتەش ھەر بىر تىنىقىم.
كۆچكە تولدۇم ئىسپار ھىدىڭدىن،
قۇياش يۇرتى ئىسككى زىنىقىم.

شولا سۆيگەن ۋادىلىرىڭدا
سەپەر قىلدىم ئىشقىمنى تاۋلاپ.
ھۆسنىڭ ئۇچۇن ئاساي تىلتۇمار،
تىلسىملارنىڭ باغرىنى داغلاپ.

بىر تال دانىنى چاچتىم مەن ساڭا،
بىزى ئۇچۇن چىقتى مىڭلاپ دان.
مۆجىزىدىن تۆرەلدى ناخشا،
ناۋالاردىن ياراپ كەتتى جان.

ھېكمەتلىرىڭ ئەقلىمگە گۈل تاج
مېھرىڭ ماڭا ئۇرناتتى قانات.
بەختىم مېنىڭ ئۇچار ھەر كۈنى
ئۇت تەپتىڭنى ھېس قىلسام، ھەيھات!

ئەي قەدىردان ئانا تۇپرىقىم،
ساڭا بەردىم روھىم - قېنىمنى.

ھەر زەررەڭگە سىڭدۇرۇپ چىقتىم،
كۈلۈپ تۇرغان شېرىن جېنىمنى.

قىلىمەن بۇ بۇرچۇمنى ئادا،
چانالسامۇ تۆكمەي يېشىمنى.
ئاھ، سېنى دەپ ئۆلسەم ياتارمەن،
كۆكرىكىڭگە قويۇپ بېشىمنى...

1989 - يىل، ئاپرېل.

يېشىل ياپراق

يېشىل ياپراق، ھەر باھاردا سەن
تەبىئەتكە بېرىسەن زىننەت.
كۆرۈنىدۇ سەن بىلەن جاھان
گويا تىلسىم، گوياكى جەننەت.

غۇر - غۇر چىققان مەيىن شامالدا
شىلدىرلىشىپ ناخشا ئېيتىسەن.
كۆيۈك بىلەن سانسىز دىللارغا،
شۇنچە ھۇزۇر بەخش ئېتىسەن.

يېشىل ياپراق، ئەي يېشىل ياپراق،
باھار، يازنىڭ گۈزەللىكى سەن.
تۆكۈلسەڭمۇ شېخىڭدىن يەنە
ئانا يەرنى ماكان ئېتىسەن.

1989 - يىل، ئاپرېل.

مۇخبىر

مۇخبىر دېمەك سەزگۈر ۋە ھوشىيار،
جەمئىيەتنىڭ قۇلىقى، كۆزى.
قەلبى ئۇنىڭ تۈگىمەس بۇلاق،
دىلغا ياقار ھەر قىلغان سۆزى.

گۈل - چېچەكتىن ھەسەل ھەرىسى
خۇددى شىرنە يىغقاندەك ھامان،
ئەلگە بېرەر مەنىۋى ئوزۇق،
ئەجرى بىلەن مۇخبىر ھەر زامان.

تۇرمۇش - دېڭىز، مۇخبىر ئۇنىڭدىن
مەرۋايىتلار سۈزگۈچى غەۋۋاس.
شۇ يولدا ئۇ تىرىشار دائىم،
شۇ يولدا ئۇ ئىزلىنىپ تالماس.

گاھى كېزەر كەڭ دالانى ئۇ،
گاھى ھالقىپ ئۆتەر داۋاندىن.
ئۇ يەتكۈزەر ئەلگە خۇش خەۋەر،
مەكتەپ زاۋۇت، ئېتىزدىن، كاندىن...

ئۇنىڭدا بار يۈكسەك ئىرادە،
ئۆز بۇرچىنى ئادا قىلىشقا.

مۇخبىر يازسا ئەلنىڭ ئىشىنى،
مەن مۇخبىرنى يازماي نېمىشقا؟!

1989 - يىل، ئىيۇن.

ئايلىنىمەن پەرۋانە كەبى

لاپ ئەمەستۇر، نىگارىم، سېنى
گۈزەللىكتە پەرىزات دېسەم.
قىلىۋالدىڭ مېنى مەھلىيا،
چىدالمايمەن بىردەم كۆرمىسەم.

يارىلىپسەن شۇ قەدەر بەرنا،
خىجىل سەندىن كۆكتە ھىلال ئاي،
ياشالمايمەن دۇنيادا سەنسىز.
بولغاچقا سەن ئوماق، خۇش چىراي.

ئېسىۋالغىن بوينۇڭغا تۇمار،
ئەنسىرەيمەن تەگمىگەي دەپ كۆز.
ئايلىنىمەن پەرۋانە كەبى،
ئۇچراشقاندا تىلغا كەلمەس سۆز.

دىلىمدىكى ئوتلۇق تىلەكنى
دېمىسەممۇ ئۆزۈڭ بىلىسەن.
بىلىپ تۇرۇپ نېچۈن، ئەي جانان،
ناز ئىلكىدە قىينىپ يۈرىسەن.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

مەجنۇن كەبى ئىشقىڭدا كۆيۈپ
يۈرمەكتىمەن كۆزۈمنى ياشلاپ.
كۆل قىلمىشقا چىدايسەن قانداق
مېنى ھىجران ئوتىغا تاشلاپ!

1989 - يىل، ئىيۇن.

شۇنداقمىدۇ تەقدىرى

سۇ تەكتىگە بېلىقچى
تورنى سېلىپ ئاۋارە.
جاننى ئالدى ئالقانغا،
بېلىق دېگەن بىچارە.

قاچىمۇ گەر تۇتۇلۇش
ئىكەن ئۇنىڭ تەقدىرى.
قۇتۇلۇشقا يوقمىدۇ
بىرەر چارە — تەدبىرى.

1989 - يىل، ئىيۇن.

باغۋەن شەنىگە

جاھاندا ئەڭ شەرەپلىكتۇر باغۋەن دېگەن نام،
قەدىرلەيدۇ ئۇنى مەڭگۈ جامائەت - ئاۋام.

ئۆز كەسپىگە باغلىغاچ ئۇ دىلىدىن ئىشتىياق،
غۇنچىلارغا ئۆگىتىدۇ دائىم دەرس - ساۋاق.

باغۋەن دەيدۇ: «شەرەپ ماڭا كۆچەت ئۆستۈرسەم،
شۇ كۆچەتلەر مېۋە بەرسە بولار چوڭ تۆھپەم...»

شۇ يولدا ئۇ چەكتى جاپا، قىلمىدى نالە،
ئۇنىڭ باسقان ئىزلىرىدىن ئېچىلدى لالە.

دوسكا ئالدى بولدى ئۇنىڭ شەرەپ مۇنبىرى،
شۇ مۇنبەردىن ئۇ بىر دەممۇ كەتمىدى نېرى.

شۇ مۇنبەردە ئۆتتى ئۇنىڭ ئوتتۇز بەش يىلى،
شۇ مۇنبەردە كەتتى يايراپ يۈرىكى - دىلى.

شۇ مۇنبەردە چېچەكلەتتى ئىلمۇ ھېكمەتنى،
شۇ مۇنبەردە تاپتى بۈيۈك شانۇ شۆھرەتنى.

شۇ مۇنبەردە قوشتى ئەلگە ئۇلۇغۋار تۆھپە
(ئاچتى تارىخ بەتلىرىدە يېڭى سەھىپە).

پەن - مەرىپەت گۈلزارىدا قاقتى ئۇ قانات،
نېسىپ بولدى ئاڭا شەرەپ - مەنىلىك ھايات.

ئۇنىڭ نامى پەخىرلىكتۇر ھەر يۈرەك - دىلدا،
جاراڭلايدۇ ناخشا بولۇپ ئىش ئىزى ئەلدا.

1989 - يىل، سېنتەبىر.

نەسىھەت

بىر كەچتە قوشنامنىڭ كىرىپ ئۆيىگە،
بىر يىگىت قولىدا كۆردۈم چىلىمنى.
بۇنىڭغا غەزىپىم قوزغالدى بىردىن،
ئىچىنىش ھېسلىرى چۇلغاپ دىلىمنى.

قارىسام قوشنامنىڭ ئوغلى ئىكەن ئۇ،
تونۇيالماي قاپتىمەن كىيىنگەچ غەيرىي.
چاچلىرى دەۋرىشتەك گەدەنگە چۈشكەن،
ئويلىدىم بۇ ئىشنىڭ نېمىدۇ سىرى.

دېدىم مەن ئۇنىڭغا تىكىلىپ شۇئان:
«قايسى دەرد بۇ كويغا سېنى سالغاندۇ؟
سەن كىچىك تۇرۇپلا چىلىم شوراشقا،
ئېيتقىنا، نېمىلەر سەۋەب بولغاندۇ؟»

دېدى ئۇ: «دەردىم يوق مېنىڭ قىلچىلىك،
بىلىسىڭىز بولدۇم مەن ئاتامغا ۋارىس.
چېكىشىم تاماكا، ئىچىشىم ھاراق،
بۇ ياشلىق دەۋرانىم ئۆتمەكتە قالتىس.»

دېدىم مەن: «ئاتاڭنىڭ ۋارىسى بولساڭ،
سەن ئۇنىڭ ئەدەبلىك ئىشىنى ئۆگەن.

ئاقىۋەت پۇشايمان يىغلىتار سېنى،
بەڭباشلىق ئىشىغا سالمىساڭ يۈگەن.»

1989 - يىل، سېنتەبىر.

ئۆچمەيدۇ ئىزىڭ

كىتابىڭنى ئالسام قولۇمغا،
ئابدۇخالىق ئۇيغۇر — مەرد ئوغلان؛
كۆندەك چاقناپ يارقىن ئوبرازىڭ،
كۆز ئالدىمدا بولدى نامايان.
تۇغۇلدۇڭسەن ۋەتەن قوينىدا،
ساغلام، تېتىك ئۆسۈپ يېتىلدىڭ.
تاۋلىنىپ جەڭ - كۈرەش قوينىدا،
ئىنقىلابىي سەپكە قېتىلدىڭ.
دېدىڭ: «كەلمەس بەخت ئۆزىچە،
كۈرەش قىلماي، تۆلىمەي بەدەل.»
ئاشۇ روھتىن ئېلىپ كۈچ - قۇۋۋەت،
ئىنقىلابقا باغلىدىڭ چىن بەل.
يېزىپ ئەشئار جاسارەت بىلەن،
غەپلەتتىن سەن ئەلنى ئويغاتتىڭ.
لەپىلدىتىپ بىرلىك تۇغىنى،
جەڭ ئوتىنى راسا ئۇلغايتتىڭ.
يىراقلارغا تاشلىدىڭ نەزەر،
كۆز ئالدىڭدا پارلاپ كېلەچەك.
ۋەتەن ئۈچۈن باسقان ئىزىڭدىن،

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

ئېچىلدۇردۇڭ توزۇماس چېچەك.
تەتۈر قۇيۇن سېلىپ ۋەھىمە،
ئايلانسىمۇ بېشىڭدا دائىم؛
قەلبىڭدىن ئوت ئاچتىڭ ياۋغا.
جۈرئەت بىلەن، يېمەستىن ۋايىم.
سەندە بولغاچ غەيرەت، ئىرادە،
مۈشكۈللەرنى يەڭدىڭ ھەر قاچان.
سېنى قىلچە قورقۇتالمىدى،
تەھدىت، قىيناش، قاراڭغۇ زىندان.
باش ئەگمىدىڭ دۈشمەنگە پەقەت،
تەڭلەنسىمۇ بوينۇڭغا قىلىچ.
جان بەردىڭسەن ئەركىنلىك ئۈچۈن،
ۋە لېكىن سەن زارلانمىدىڭ ھېچ.
كېتىپ قالدىڭ ئەجەب بى مەھەل،
كۆرەش ئەھلى قېلىشتى داغدا.
ياش تۆكۈشتى سېنى تۇغقان ئەل،
بۇلبۇل ئېيتتى مەرسىيە باغدا.
باتۇرلۇقنى تارىخ بېتىدە
قالدۇردۇڭسەن مەڭگۈ ئۆچمەس ئىز.
سېنى ئەسلەر زاماندىن زامان
ۋەتەندىكى مىليون ئوغۇل - قىز.

1990 - يىل، ئىيۇل.

جەڭچى ئوغلۇمغا

ئوغلۇم، دائىم كىچىك چېغىڭدا
جەڭچىنى دوراپ مەشىق قىلاتتىڭ.

تاپانچا ئېتىپ «دۈشمەن» نى يەڭسەڭ،
ئۆزۈڭچە بەكمۇ خۇشال بولاتتىڭ.
ئۈمىد چېچىكىڭ ئېچىلدى بۈگۈن،
جەڭچى بولدۇڭسەن پەخىرلەن ئوغلان!
ئۆستۈرۈپ يۈكسەك ماھارىتىڭنى،
زەپەر كۆكىدە ئەيلىگىن جەۋلان.
ئاقلا ئوغۇللۇق بۇرچۇڭنى جەزمەن،
كۈتمەكتە سېنى شانلىق ۋەزىپە.
ئەجدادلىرىڭنىڭ بېسىپ ئىزىنى،
كۆرەش - جەڭلەردە ياراتقىن تۆھپە.
ئەلنىڭ ئىشەنچى تاغدەك يۆلەنچۈك،
ياۋدىن ھەر قاچان قوغدا ئېلىڭنى.
ۋەتەنگە ئەگەر قىلساڭ ئاسىيلىق،
ئەجەل سىرتمىقى بوغار گېلىڭنى.

1990 - يىل، ئاۋغۇست.

ئۆزگىرىپ كەتكەن باشلىق

(ساتىرا)

سەن بىر دېھقاننىڭ پەرزەنتى ئىدىڭ،
ئۆسۈپ يېتىلىپ رەھبەر سايلاندىڭ.
خەلق، ۋەتەن بەرگەن مەرتىۋە - شاندىن
سۆيۈنۈپ دىلىڭ بەكمۇ شادلاندىڭ.

دېگەنتىڭ: كۆپكە يەتكۈزىمەن، نەپ،
بولغاچ دىلىمدا ئەلگە مۇھەببەت.
مېھنەت — ئەجرىمدىن چېچەك ئېچىلار،
قورقۇتالمايدۇ مېنى مۇشەققەت.

باشتا ۋەدەڭگە قىلدىڭسەن ئەمەل،
ئاتاندىڭ ياخشى ئىشلەپ بىر مەھەل.
ئاممىنى رازى قىلدىڭ تۆۋەندە،
چىگىش ئىشلارنى قىلىپ توغرا ھەل.

تۆھپەڭنى قىلچە قىلمىغانتىڭ پەش،
ۋە لېكىن بۇزدى سېنى تەخسىكەش.
پايدا ئالدىم دەپ ئۆزگىرىپ كەتتىڭ،
بۇ ئىشىڭ قىلدى كۆڭلىمىزنى غەش.

بىزار قىلدىڭسەن خەلقنى ئۆزۈڭدىن،
ياخشىنى يىراق قوغلاپ كۆزۈڭدىن.

ئەلنى ئالدىدىڭ سېلىپ ئېمىزگە،
زېرىكتۇق بەكمۇ قۇرۇق سۆزۈڭدىن.

دەردمەن زارىغا سالمىدىڭ قۇلاق،
شۇڭا ئىشىڭدىن چىقتى كۆپ چاتاق.
«ئاكاڭ قارىغاي بىرىنچى مەن» دەپ،
قىلمىشلىرىڭدىن ئالمىدىڭ ساۋاق.

يۇقىرىغا سەن قىلىپ خۇشامەت،
تۆۋەنگە ئازاب سالدىڭ داۋامەت.
دېدىڭ: «مەن باشلىق، خىزمەتچى - چاكار
قىلىشى زۆرۈر ماڭا ئىتائەت.»

ياسىدىڭ كاتتا قورۇ - ئىمارەت،
تۆۋەنگە سېلىق سېلىپ كارامەت.
توشۇلدى ھەقسىز ياغاچ، خىش، سېمونت...
زورلۇق - زۇلۇمدىن بەردىڭ بىشارەت.

ئوغلۇڭنىڭ تويى بولسا تەبرىكلەپ،
شەھەر - بازاردىن ياغار سوۋغات - رەخ،
يېزىلاردىن قوي كېلەر مەرىشىپ،
ئىمدارىلار پۇل يىغىپ كېلەر نەخ.

ياتساڭ «ھېرىقىپ كېسەل بوپتۇ» دەپ،
قەنت، ناۋات، ھەسەل ئېلىپ كېلىشەر.
قۇرۇق كەلگەنگە ئالىيار كۆزۈڭ،
«ئۆلگىن!...» دەپ قاغاپ، خوش دەپ كېتىشەر.

ھارامدىن بايلىق — مۈلكۈڭ كۆپەيدى،
تەخسىكەش مەككار دوستۇڭ كۆپەيدى.
ساتتىڭ يۈزۈڭنى نەپسىڭنى كۆزلەپ،
يانچۇقۇڭدىكى پۇلۇڭ كۆپەيدى.

قالمىدى سەندە ئىنساپ - دىيانەت،
ئەلنىڭ ھەققىگە قىلدىڭ خىيانەت.
ئىلمىدىڭ كۆزگە سەپداشلىرىڭنى،
تەكەببۇرلۇقتىن باستى پالاكەت.

ماڭا ھېچ كىشى تېگەلمەيدۇ، دەپ،
«تاك» ئېتىپ ھەرگىز چېكەلمەيدۇ، دەپ،
سىغماي تېرەڭگە يوغىناپ كەتتىڭ،
تۇلپارلار ماڭا يېتەلمەيدۇ دەپ.

ساڭا ھەر قېتىم سالغانىدا نەزەر،
نادانلىقىڭدىن ئەيلەيمەن ھەزەر.
سىڭىپ كېتەركەن يېسەڭ جىسمىڭغا،
«سوۋغات» دەپ بەرگەن بال يەڭلىغ زەھەر.

خۇدۇڭنى بىلمەي ئايلاندىڭ نەسكە،
ھوشۇڭنى تاپماي ئوخشىدىڭ مەستكە.
ئامەت قۇشلىرىڭ ئۇچقانىدا باشتىن،
كۈن ئالمىقىڭ بىل چۈشىدۇ تەسكە.

ئۆزگىرىپ كەتتىڭ ئۇنتۇپ ئەسلىڭنى،
ئەلنى قاقشاتتىڭ كۆزلەپ نەپسىڭنى.

www.uyghurkitap.com

ئەپرەت - لەنەتكە كۆمۈلۈپ قالدىڭ،
ئويلاپ ئىش قىلماي ئەۋلاد — نەسلىڭنى.

1990 - يىل، سېنتەبىر.

تۆھمەتچى

ئاقنى قارا دەپ يېزىپسەن، كۆردۈم،
بىر غەيرىي سۈرەت سىزىپسەن، كۆردۈم،
ئەقلى - ھوشۇڭدىن ئېزىپسەن، كۆردۈم،
بولغاچ نىيىتىڭ يامان، تۆھمەتچى.

ساڭا ماس ئىكەن تاللىغان ھۈنەر،
يوشۇرۇن ساقلاپ يۈرۈپسەن خەنجەر،
كۆلدۈڭ دوستلارغا يۈزلەنسە خەتەر،
قوتراپ ئىچىڭدە چايان، تۆھمەتچى.

پىكىر - خىيالىڭ قۇسۇر ئىزدىمەك،
ئىشىڭ يوقتۇر ھېچ ئۇنىڭدىن بۆلەك،
باردۇر سېنىڭدە بىر قارا يۈرەك،
چاپلىدىڭ دوستقا بۆھتان، تۆھمەتچى.

بىرلىكنى بۇزۇپ تاپاي دەپ ھايان،
ئەلگە - مىللەتكە سالدىڭ كۆپ زىيان،
بولدى ھەممىگە قىلمىشىڭ ئايان،
يوقتۇر مۈككۈدەك ماكان، تۆھمەتچى.

بىلىپ قوي ئەمدى بازىرىڭ كاسات،
تارتىپ يۈرمە كۆپ پىتنە - پاسات.

ياغار يۈزۈڭگە ھەريانىدىن كاچات،
يول قويماس ساڭا دەۋران، تۆھمەتچى.

1990 - يىل، سېنتەبىر.

قەشقەر قىزى

بويۇڭ زىلۋا، تىلىڭ چۈچۈك،
بۇلاق كەبى دىلىڭ سۈزۈك،
قولۇڭدا بار ئالتۇن ئۈزۈك،
ئايدەك خۇش خۇي قەشقەر قىزى.

چىچىڭ قۇندۇز، كۆزۈڭ خۇمار،
ياشناپ تۇرغان قەلبىڭ باھار،
ئۆستۈڭ گۈلدەك سەن بىغۇبار،
لەۋەن، خۇش بوي قەشقەر قىزى.

مەجنۇنتالدەك نازۇك ئۆزۈڭ،
ئالما كەبى رەڭدار يۈزۈڭ،
قەنت - ناۋاتتىن شېرىن سۆزۈڭ،
كۈندەك خۇشخۇي قەشقەر قىزى.

سەن سۆيۈملۈك، سەن بەك ئوماق،
سەندە باردۇر گۈزەل ئەخلاق،
ساڭا ئىقبال ئاچار قۇچاق،
بولۇپ ھۆر توي، قەشقەر قىزى.

گۈلزاردىكى سەن بىر غۇنچە،
لېۋىڭ گويا ياقۇت - ئۈنچە،
يارىشىپتۇ خالىڭ شۇنچە،
كۆكتە قۇرغۇي قەشقەر قىزى.

ھەربىر كۆرسەم ئويىنار يۈرەك،
دىلدارىم يوق سەندىن بۆلەك،
كۆڭلۈمگە يار ياخشى تىلەك،
باقىسنا، ھوي قەشقەر قىزى.

1990 - يىل، ئۆكتەبىر.

ساڭا قەنت چاي تۇتار يارىڭ

قاچان ئاچساڭ ھاياتقا كۆز،
شۇئان سۆيگۈ بولۇر پەيدا.
بۇ ئالەمدە ئۆتەر ئۆمرۈڭ،
گۈزەللىككە بولۇپ شەيدا.

پىشانەڭدىن تۆككۈلسە تەر،
ئېچىلسا گۈل قاقاس سايدا.
كۈلۈپ قەنت چاي تۇتار يارىڭ،
پەرىزاتتەك بولۇپ پەيدا.

1990 - يىل، ئۆكتەبىر.

ئىجاد ئىشقى

ئىلھام قىزى كۆزنەكتىن ماراپ،
قىستار مېنى يېزىشقا ھەردەم.
ئوينار شوخا كۆيچى بۇلبۇلدەك،
قەغەز ئۈزرە يۈگۈرۈپ قەلەم.

دېدى دوستۇم: «ياشنىپ قالدىڭ،
ئارام ئالغىن، يازماي، ئەمدى بەس!
قاچانغىچە رام قىلار سېنى،
جىم تۇرغۇزماي شۇ ئىشقى ھەۋەس.»

دېدىم: شېئىر جېنىمدۇر مېنىڭ،
شېئىر يېزىش ھەۋەستىن ئەمەس.
ئەگەر ئۇ راست ھەۋەس دېيىلسە،
بۇ ھەۋەستىن قالماقلىق بەك تەس.

ئەل ئىشقىدا تەۋرەتتىم قەلەم،
ئۆتتۈپ يىللار ئاقاردى چېچىم.
مەي ھەۋىسى تۈگىمگەن بىلەن،
شېئىرغا بەك كۈچەيدى ئىشقىم.

تۆھمەتلەرگە يولۇققاندىمۇ،
يېزىپ ئەشئار، تۆكمىدىم مەن ياش.

www.uyghurkitap.com

سادىق بولۇپ پاك ۋىجدانىمغا،
نامەردلەرگە ئەگمىدىم ھېچ باش.

ئەل بىلەن بىر بولغاچ تىلىكىم،
يازدىم ئويلاپ ئەل ئويلىغاننى.
تەڭلەنسىمۇ بېشىمغا قىلىچ،
كۈيلىمىدىم ھەرگىز يالغاننى.

1990 - يىل، نويابىر.

مۇغەمبەر «ياۋاش»

زەپ مۇلايىم مۆمىنجان،
«ياۋاش» دەيدۇ كۆرگەنلەر.
يىراق قاچار ئۇنىڭدىن،
ئەھۋالىنى بىلگەنلەر.

كۆرۈنسىمۇ ياۋاشتەك،
مۈڭگۈزى بار ئىچىدە.
مۈگدەپ يۈرسە كۈندۈزى،
تام ياقىلار كېچىدە.

سالام بېرەر ھەممىگە،
ئېگىپ تۆۋەن بېشىنى.
تۈيدۇرماستىن ئەپلەيدۇ،
دالدىدا ئۆز ئىشىنى.

تىمسقىلاپ ھىد ئېلىپ،
تاپسا مەينى - ھاراقنى.
ئىچىۋېرىپ بولالماي
چىقىرىدۇ چاتاقنى.

«ياۋاش» دەپ كىم بولسا دوست.
ئېلىۋالار ئالقانغا.
ئالداپ ھىيلە ئىشلىتىپ
دەسسىتىدۇ قاپقانغا.

يالغانچىلىق ئۇنىڭكى
ياخشى كۆرگەن ئادىتى.
ئاقماي قالسا «ھۈنىرى»،
قالماس زادى تاقىتى.

شۇمبۇيا ئۇرۇقىنى
چېچىپ ئادەم يولىغا.
ياخشىلارنى تۇيدۇرماي
ئىتتىرىدۇ ئورىغا.

بۇ مۇغەمبەر «ياۋاش» قا
قالساڭ ئەگەر ئالدىنىپ.
يەيسەن مىڭ بىر پۇشايمان،
كۆپ ئىچىدىن شالىنىپ.

1991 - يىل، يانۋار

مىراس

مەن كۆز يۇمۇپ ياتقاندا، چوقۇم
باللىرىم ئاختۇرار ئىشكاپ.
چىقمىسىمۇ مال - بىسات گەرچە،
چىقار يازغان بىر نەچچە كىتاب.

رەنجىپ قالار باللار، بەلكىم:
«دادام بىزنى ئويلىماپتۇ، — دەپ، —
يىغىپ بايلىق ھايات چېغىدا،
بىزگە مىراس قالدۇرماپتۇ» دەپ.

قالدۇراي دەپ تۈگىمەس بايلىق،
زەر - جاۋاھىر تىزغانلىرىم راست.
ۋەزنى ئېغىر تاغدەك ئالتۇندىن،
قىممەتلىكتۇر بۇ ئېسىل مىراس.

1991 - يىل، يانۋار

گۈلزارىم ۋەتەن

قۇچىقىڭ ئىللىق گۈلزارىم ۋەتەن،
ئىشقىڭدا كۆيدۈم دىلدارىم ۋەتەن.
نىمەتلىرىڭدىن قۇۋۋەتكە تولدۇم،
تېنىمگە دەرمان - مادارىم ۋەتەن.

ئۇيغۇر كىتاب تورپېكىتى
www.uyghurkitap.com

تۇپرىقىڭ ئالتۇن، تاشلىرىڭ گۆھەر،
ئورمىنىڭ گويا بىر يېشىل سىپىل.
گۈل - گىياھلىرىڭ شىپالىق دورا،
ساپ ھاۋالىرىڭ ھاياتقا كېپىل.

مېھرىڭ دىلىمدا گويا كى يالقۇن،
شۇڭلاشقا ماڭا ئىلتىپاتىڭ كەڭ.
ھايات - ماماتىم سەن بىلەن بىللە،
سەندىن ئايرىلىش ئۆلۈم بىلەن تەڭ.

1991 - يىل، يانۋار.

ئۆچمەس مەشئەل

كېلىپ بۈگۈن «ئازىغ» كەنتىگە،
سۈكۈت قىلدىم قەبرىگە قاراپ.
ھېسسىياتىم جۇش ئۇرۇپ دىلدا،
نەزمە يازدىم ئالىمغا ئاتاپ.

شۇ ئابىدە - قەبرە ئۈستىگە،
قويۇلۇپتۇ مۇقەددەس كىتاب *
شۇ تەۋەررۈك - قىممەتلىك مىراس،
ئالتۇن كەبى تۇرۇپتۇ چاقناپ.

* كىتاب — «تۈركىي تىللار دىۋانى» كۆزدە تۇتۇلىدۇ.

ئاشۇ كىتاب مەھمۇت بوۋامنىڭ
تۆھپىسىنى تۇرار ئەسلىتىپ،
ئالىمغا چەكسىز ئاشتى ھۆرمىتىم،
ئىخلاس بىلەن ئاڭا كۆز تىكىپ.

مەڭگۈ ئۆچمەس تارىخىمىزنىڭ
گۇۋاھچىسى شۇ بۈيۈك دىۋان.
جەۋھەرلىرى تۈرك تىلىنىڭ
ئۇندا روشەن قىلىنغان بايان.

ۋاراقلىسام ئاشۇ كىتابنى،
ھەر سۆزىدىن سۆيۈنەر دىلىم.
گۆھەردىنمۇ بىلىپ ئەتىۋار،
شۇ كىتابتىن ئالىمەن بىلىم.

ئېلىپ كەلدى ھازىرغا قەدەر،
ئاشۇ قامۇس ئالىم نامىنى.
تونۇتتى ئۇ پۈتۈن دۇنياغا،
مىللىتىمىز شەرەپ - شانىنى.

جۇلالىنىپ تۇرار شۇ كىتاب،
بولۇپ مەڭگۈ ئۆچمەس نۇر-مەشئەل.
پەخىرلىنەر ئۆز ئالىمىدىن،
بەختى كۈلگەن ئۇلۇغ ۋەتەن-ئەل.

1991- يىل، يانۋار.

يولدا...

ماڭغان ئىدىم يولدا ئالدىراش،
بىر ئىت قاۋاپ چىقتى ھويلىدىن.
چىشلىمەكچى بولغانلىقىنى.
سەزدىم شۇئان ئۈنىنىڭ پەيلىدىن.

نان تاشلىدىم ئىتنىڭ ئالدىغا،
قالدى مەخلۇق قاۋاشتىن توختاپ.
ئۇغۇ شۇنداق،
بەزى ئادەملەر
قاپتۇ ئىتقا بەئەينى ئوخشاپ.

1991- يىل، مارت.

ھايات شامىم سەن ئۈچۈن كۆيەر

ۋەتەن، گۈزەل ھۆسنىڭگە باقسام،
چېچەك ئاچقان باغنى كۆرىمەن.
قىيالاردا توختاپ نەزىرىم،
قار-مۇز باسقان تاغنى كۆرىمەن،
ئاي، كۈن سۆيگەن ئەلۋەك باغرىڭدا
بەختىم كۈلگەن چاغنى كۆرىمەن،

ۋەتەن سېنى نېمىشقا سۆيمەي،
ئاتا قىلساڭ ماڭا قۇت-ئامەت.

قالدۇرار ئىز سەندە مەڭگۈلۈك،
ئۇلۇغلۇقىڭدىكى سۆيگۈ - ساداقەت.
ئەقىدەمدىن يانماي مەن ئەسلا،
چەكسەممۇ شۇ يولدا رىيازەت.

ۋەتەن ئۇلۇغ، ۋەتەن قەدىردان،
جاھاندا يوق ئۇنداق ۋاپادار.
ۋەتەن سۆيگەن ئەزىزدۇر ھامان،
بولماس شۇڭا ئۇ ھېچقاچان خار.
جاپا چېكىش مەن ئۈچۈن راھەت،
ۋەتەن ئۈچۈن بولۇپ پىداكار.

تۈزۈكنى يەپ تۈز كورلۇق قىلغان،
ئىككى ئالەملىك نەزەردىن چۈشەر.
ئامىڭ سېتىپ يېگەن ساتقۇنىڭ -
ھايات شامى ۋاقىتسىز ئۆچەر.
پەرزەنتىڭمەن، ئەي ئۇلۇغ ۋەتەن،
ھايات شامىم سەن ئۈچۈن كۆيەر.

1991- يىل، مارت.

ئىككىمىز

ياخشى-يامان كۈنلەردە ئىناق ئىدۇق ئىككىمىز،
قىل سىغمايتتى ئارىغا ئامراق ئىدۇق ئىككىمىز.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

تاپساق ئەگەر بىرنانى، ئوشتۇپ يەيتتۇق تەڭمۇ تەڭ،
خۇشاللىق ھەم قايغۇدا ئورتاق ئىدۇق ئىككىمىز.

بېرىلمەيتتۇق پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەرگە قىلچىمۇ،
خىزمەتلەردە مۇلايىم، سالماق ئىدۇق ئىككىمىز.

ئوخشاتساق بىز دوستلۇقنى تاغدا ئۆسكەن چىنارغا،
بىر يىلتىزدىن سۇ ئىچكەن ياپراق ئىدۇق ئىككىمىز.

كىيىپ مەنسەپ تاجىنى كەتتىڭ ئەجەپ ئۆزگىرىپ،
شۇ سەۋەبلىك ئۆز يولغا ماڭماق بولدۇق ئىككىمىز.

1991- يىل، ئاپرېل.

ئەيىبسىز دوست ئىزدىسەڭ

سەن بىلەن ئۇچرىشىپ قالسام ھەر قېتىم،
دوستلارنىڭ كەينىدىن قىلىسەن غەيۋەت.
ھېچ كىشى يارىماس ئالدىڭدا سېنىڭ،
ئۆزۈڭگە - ئۆزۈڭلا يارايسەن پەقەت.
مۇبادا ئەيىبسىز دوستنى ئىزدىسەڭ،
ياشىغىن يىگانە ئەبەدىلئەبەت.

1991- يىل، ئاپرېل.

ئانا يۇرت مۇھەببىتى

ئۆزى ئۆسكەن ئانا يۇرتىنى
يۇرىكىدىن سۆيمىدۇ ھەركىم.
ئۇنىڭ مېھرى-ئىشقى ئوتىدا
پەرۋانىدەك كۆيمىدۇ ھەركىم.

گۈل دىيارىم گۈزەل قاغىلىق،
شۇڭا سېنى كەلدىم سېغىنىپ.
ھىجرانىڭدا ئوغلۇڭ ھەر قاچان
ئامەت تىلەر ساڭا تېۋىنىپ.

چىمەنلىرىڭ بولدى پايانداز،
بوسۇغاڭغا باسقاندا قەدەم.
تۇپرىقىڭنى سۈردۈم كۆزۈمگە،
شادلىق يېشى تۆكۈلدى شۇ دەم.

مەرھابا، ئەي شائىر ئوغلۇم، دەپ
ئاچتىڭ ماڭا سەن ئىللىق قۇچاق.
بەخش ئەتتى دىلخانەمگە نۇر،
بەرق تەجەللى ياندۇرغان چىراغ.

يېشىل ۋادا، گۈلگۈن سەھەردىك
دىماغلارغا ئۇرار ئىپار ھىد.
تۇيۇلىدۇ قوينۇڭدا ھەر كۈن
بولغان كەبى خۇشال بايرام، ھېيت.

گۈزەللىكنىڭ شاھىدەك گويا
پۈركىنىپسەن گۈللەرگە بېغىم.
كۆرۈپ ئىزىم چۈشكەن تۇپراقنى
ئەسكە كەلدى بالىلىق چېغىم.

ھەر باھاردا ئالما، ئانارلىق
باغلىرىڭدا ئېچىلسا چېچەك؛
ئويناتتىم شاد دوستلىرىم بىلەن،
گۈلزارلىقتا قوغلاپ كېپىنەك.

تال چىۋىقنى ئات ئېتىپ مىنىپ،
ئېتىز بويلاپ چاپاتتىم ھەريان.
زۇمرەت كەبى كۆلچەكلىرىڭدە
سۇ ئۈزەتتىم بولۇپ بېلىجان.

كىرگىنىمدە مەكتەپ قوينىغا،
ئۇستازلىرىم بەردى دەرس-ساۋاق.
ئۆگەندىم مەن ئىلمۇ ئىرپاننى
دىلدا يېنىپ ئوتلۇق ئىشتىياق.

قۇياش كەبى ئىلىم-مەرىپەت
نۇرلاندۇردى كىرسىز قەلبىمنى.
پەيدا بولدى ئىجادقا ھەۋەس،
كۈيلىدىم مەن ۋىسال-بەختىمنى.

شائىرلىقنىڭ تۇنجى قەدىمى
يۇرتۇم سەندە باشلانغان دېمەك.
تىنىم تاپماي گۆھەرلەر قېزىپ،
ئېچىلدۇردۇم ئىجادتىن چېچەك.

سەندە ئۆتكەن سەبىي چاغلىرىم
كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ پەقەت.
بالىلىق ھىس ئۇچقۇپ، كۈۋەجەپ،
كۈي كۈيلەيدۇ ئەبەدىلئەبەد.

دىدارلاشماي ئۆتتى تالاي يىل،
ئۇنتۇمىدىم (ئۇنتالمايمەن ھەم.)
تۇيۇلىدۇ ماڭا راھەتتەك
سېنىڭ ئۈچۈن رىيازەت چەكسەم.

ئۈزەلمەيمەن كۆزۈمنى سەندىن،
باقسام ساڭا ئەي ئانا تۇپراق.
مەپتۇن قىلار مېنى ئۆزىڭگە،
قىلىپ جىلۋە ھەر گىياھ، ياپراق.

ساڭا دىلدا چەكسىز ئىنتىلىش
مەشئەل كەبى تۇرىدۇ يېنىپ.
جۇش ئۇرىدۇ شادلىقىم مېنىڭ،
ئۆتسەم سېنى ناخشامغا قېتىپ.

بەھرى ئالدىم نىمەتلىرىڭدىن،
ۋۇجۇدۇمغا تولدى كۈچ-دەرمان.
رەقىبلەرگە ئەگمەي بېشىمنى،
مۈشكۈللەردە تاۋلىدىم ۋىجدان.

سېنى سۆيمەك بەختتۇر ماڭا،
مەن ئۇچۇن سەن جاندىنمۇ ئەزىز.
ئۈمىدىڭنى ئاقلىيالىسام،
مېنى ئوغلۇم دېمىگىن ھەرگىز.

1991- يىل، ماي، قاغىلىق.

مۇقام شادلىقى

يەكەننى «مۇقام يۇرتى» دەيدۇ خەلق،
بۇ ئىسىم قويۇلغاندۇر يۇرتۇمغا خاس.
سۆيۈنەر بۇ ئىسىمدىن بارچە ئاۋام،
كەلگەچكە مۇبارەك نام بىزگە بەك ماس.

توغۇلۇپ يۇرتىمىزدا ئامانىسا،
مۇقامنى جارالغىتىپ ئۆتكىنى راست.

www.uyghurkitap.com

مۇقامنىڭ ئىشقىدا ئۇ كۆيۈپ ئۆتكەن،
بىر ئۆمۈر كۈمۈش تەرلەر تۆككىنى راست.

مۇقامغا ئەجنەبىيلەر سوزغاندا قول،
قوغدىغان ئامانىسا جاننى تىكىپ،
ۋايىمغا يەتكۈزگەن ئۇ مۇقاملارنى،
شۇ يولدا كېچە - كۈندۈز جاپا چېكىپ.

مەنىلىك ئۆتكۈزگەن ئۇ ھاياتىنى،
يازغان كۆپ مەڭگۈ ئۆلمەس نادىر ئەسەر.
سەنئەتتىن مۇنار تىكلەپ شۆھرەت تاپقان
دىيارىم شۇنىڭ بىلەن پەخىرلىنەر.

بىلىمىز شۇ بىباھا مۇقام بىزگە
ئۇستازدىن تەۋەررۈك بوپ قالغان مىراس.
ئۆگىنىپ ئۇنى مۇقام ئەۋلادلىرى،
جاھاننى زىلزىلىگە سالغىنى راست.

مۇقامدىن تولۇپ چەكسىز جاسارەتكە،
يەتتۇق بىز مۇقام ئەھلى تىلەكلەرگە.
يۇرتۇمدا ئېچىلمىسا مۇقام گۈلى،
تولامتى سەنئەت بېغى چېچەكلەرگە.

ئەزەلدىن ناخشا — مۇقام خۇشتارى بىزە
ناخشىدىن بولار بىزنىڭ قەلبىمىز شاد.

ئۆمرىمىز مۇقام بىلەن ياشنار ھامان،
ئۇنىڭسىز خەندان ئۇرۇپ كۈلمەس ھايات.

بۇ يولدا مۇقام قىزى «نەفىسە» نىڭ
ياراتقان ئالەمشۇمۇل تۆھپىسى بار.
ئەۋلادلار مەڭگۈ تاۋاپ قىلىدىغان
ئالتۇنلۇق مازارىدا قەبرىسى بار.

ياساشقا كىرىشكەندە قەبرىگاھنى،
سەپىدىن ئەزىز كېلىپ قويدى ئۇلتاش.
ھاياجان چۇلغىۋالدى يۈرەكلەرنى،
تۆكۈلدى چاناقلاردىن تاراملاپ ياش.

زەرەپشان خۇشاللىقتىن ئېيتتى ناخشا،
ياپراقلار شىلدىرلىشىپ چاۋاك چالدى.
يۇرتۇمدا خاسىيەتلىك بۇ ئۇلۇغ ئىش،
ئۇنتۇلماس بىر خاتىرە بولۇپ قالدى.

مۇقەددەس بايلىقىمىز مۇقام بىزنىڭ،
مۇقامنى قەدىرلەيمىز ھەر بىر ئەۋلاد.
پۈركەيمىز گۈلگە مۇقام دىيارىنى،
شان - زەپەر ئاسمىنىدا قېقىپ قانات.

1991 - يىل، سېنتەبىر.

ياشايدۇ ئۇزاق

ھۆرمەتلەڭلار شائىرنى دوستلار،
يات كۆرمەڭلار ئۇنى بىھۇدە.
ئەل - ۋەتەنگە ساداقىتى بار،
سۆيگۈ ئاقار ئۇنىڭ قەلبىدە.

قەدىرلەڭلار شائىرنى دوستلار،
شائىر ئەلنىڭ ئوتلۇق كۈيچىسى.
مەڭگۈ ئۆلمەس ئىجادى ئۇنىڭ،
ئەۋلاد دىلدا يادلار كەلگۈسى.

شائىر دائىم تەۋرىتىپ قەلەم،
قامچىلايدۇ رەزىل ئىللەتنى.
ئەجرى بىلەن ئەلنىڭ كۆڭلىدە
چېچەكلىتەر ئېسىل خىسلەتنى.

ئەل بىلەن بىر — شائىر تىلىكى،
ئەل بىلەن ئۇ سىرداش، ھەمنەپەس.
ئەل ئىچىدە تاپقاچ قەدرىنى،
شۇڭا ئۇنىڭ نامى مۇقەددەس.

ۋىجدان بىلەن ياشايدۇ شائىر،
خۇشامەتنى ياقتۇرماس قىلچە.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

باش ئەگمەيدۇ نامەردكە زادى،
جان ھەلقۇمغا يەتسىمۇ گەرچە.

ئۇمىد بىلەن ياشايدۇ شائىر،
كەلگۈسىگە تىكىپ كۆزىنى.
ۋەتەن ئۈچۈن. ئەل بەختى ئۈچۈن
كۆرەش قىلار ئۇنتۇپ ئۆزىنى.

شائىر جاندىن كەچسە كېچەركى،
ۋىجدانىدىن كەچمەيدۇ بىراق.
ئۇ ئۆلسىمۇ ئۆلمەيدۇ نامى،
ئەل قەلبىدە ياشايدۇ ئۇزاق.

1991 - يىل، ئۆكتەبىر.

ئۆتۈنەي ساڭا

دېدى بىرسى: «كادىر ئالدىغا
ھەر نەرسىنىڭ كېلەر ئېسىلى؛
قاچقانسېرى كەينىدىن قوغلاپ،
چاپلىشىدۇ «راھەت كېسىلى»».

دېدىم: «كېسەل راھەت تۇيۇلسا،
شۇ راھەتنى ئۆتۈنەي ساڭا.
ئېلىپ قېلىپ ئۇنى ئۆزۈڭدە،
تېگىشىپ بەر ساقلىقنى ماڭا.»

چايدان ۋە پىيالە

چايدان غادىيىپ تۇرسىمۇ ئىگىز،
پىيالە ئاڭا ئېگىلمەس ھەرگىز.

سۇيىقەستچى

قويۇپ بىرىپ ئۆگزىگە... شوتا،
تارتىۋالار تۇيدۇرماي ئاستا.

1991 - يىل، دېكابىر.

ئىناق بولماي سائادەت يوق

ئىناق بولماي سائادەت يوق،
ئاڭا موھتاج جىمى ئىنسان.
ئىناقلىقتا باقار ھەر چاغ،
تىكىپ كۆزنى زېمىن، ئاسمان.

ئۇيۇشساق بىز پولاتتەك چىڭ،
يېڭىلمەس كۈچ بولۇر پەيدا.
ئىناق مىللەت روناق تاپقاي،
يېڭىپ مۈشكۈلنى ھەر جايدا.

قۇچايلى شان - زەپەر، تۆھپە،
كېلىپ غەيرەت - شىجائەتكە.

ئىناقلىقتىن تېپىپ قۇدرەت،
ئېرىشكەيمىز سائادەتكە.

1992 - يىل، مارت.

چېنىم ئانا، نەگە كەتتىڭىز

بۆشۈكۈمنى تەۋرىتىپ، ئانا،
بېقىپ مېنى چوڭ قىلدىڭىز سىز.
يېتىلدۈرۈپ ئەخلاق - پەزىلەت،
ئىقبالىمنى ئوڭ قىلدىڭىز سىز.

تولاتتىم مەن ئۈمىد - ئىشەنچكە،
تىكىلگەندە نۇرلۇق كۆزىڭىز.
بەخش ئەتتى چەكسىز جاسارەت،
ۋۇجۇدۇمغا ئاپئاق سۈتىڭىز.

مېنى سەپكە قوشۇش يولىدا
كەتتى سىزنىڭ قان - تەر، ئەجرىڭىز.
جاھان كەزسەم سىزنى كۆتۈرۈپ،
تۈگىمەيدۇ يەنە قەرزىڭىز.

سۆيۈنەتتىم شەپقىتىڭىزدىن،
شۇنچە ئىللىق ئىدى مېھرىڭىز.
گۈزەللىكنى ماڭا ئۆتۈنۈپ،
سولدى قىزىل گۈلدەك چېھرىڭىز.

تونۇتتىڭىز ياخشى - ياماننى،
ئەقىل بېرىپ ماڭا ئۆزىڭىز.
مېنى ئالغا ئۈندەيدۇ ھامان،
ھېكمەتلەرگە تولغان سۆزىڭىز.

پىدا قىلىپ بار - يوقىڭىزنى،
ماڭا راھەت بەخش ئەتتىڭىز.
قەدرىڭىزگە يېتەي دېگەندە،
چېنىم ئانا، نەگە كەتتىڭىز؟...

1992 - يىل، مارت.

باھار ئىلھامى

قىشنى قوغلاپ كەلدى نەۋ باھار،
ئىللىدى يەر، كۈلدى مەخلۇقات.
ئاز ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ شۇدەم،
ياپيېشىل تون كىيدى كائىنات.

قار - مۇز ئېرىپ ئاقتى زىلال سۇ،
ناخشا ئېيتتى دەريا ۋە بۇلاق.
گۈل - چېچەكلەر ئېچىلىپ باغدا،
ئىپار كەبى چاچتى خۇش پۇراق.

چۆل - جەزىرە كەتتى جانلىنىپ،
ھاياتلىققا كۆز ئاچتى شىۋاق.

مال - ۋارانلار ئوينار سەكرىشىپ،
يېشىل يايلاق ئاچچىق كەك قوچاق.

ئەۋ باھارنىڭ خاسىيىتىدىن،
دېھقىنىمنىڭ كۆڭلى شادلاندى.
يېنىپ دىلدا مول ھوسۇل ئىشقى،
يەڭنى تۈرۈپ جەڭگە ئاتلاندى.

ئۇرغۇپ دىلدا باھار ئىلھامى،
قاتتى ئۇنى شائىر نەزمىگە.
قۇشلار ئەركىن قىلىشتى پەرۋاز،
چۆمگەچ گۈزەل باھار پەيزىگە.

1992 - يىل، مارت.

شائىر روھى ئەلنىڭ قەلبىدە

مۇقام يۇرتى چۆمدى ماتەمگە،
بارچە دىلنى قاپلىدى پىغان.
تالاي كۆزدىن قۇيۇلدى ياشلار،
تىلغىنىغا چىقا جۇدالىق - ھىجران.

ياشىغانىدا ياشارغان «سۇزۇك»،
ئەجەل يېتىپ يۇمدى كۆزىنى،
ۋۇجۇدۇمدا قايغۇ ھۆكۈمران،
ۋىدالاشتىم كۆرۈپ يۈزىنى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

سۇزۇك ئىدى سۇزۇكنىڭ كۆرۈپ،
ئىززەتمەيتتى شۆھرەت - ئاتاقنى.
سادىق بولۇپ ۋەتەنگە - ئەلگە،
ياشىغان ئۇ كۆرۈپ يىراقنى.

قەلىمىنى تەۋرىتىپ دائىم،
ئەلنى كۈيلەپ يازغان ئۇ ئەشئار.
ئۇ كەتسىمۇ ئالەمدىن، لېكىن
ئەۋلادىغا قالدى «يادىكار*».

قەبرىسىگە باققان چېغىمدا،
ئىش ئىزلىرى بولۇر نامايان.
خىسلىتىنى قېتىپ نەزمىگە،
ئۇنى مەڭگۈ ئەسلەيمەن ھامان.

1992 - يىل، ئاپرېل.

ئېرىشەرسەن قانچىلىك نەپكە

(ھەجۋىي)

تۈنۈگۈن مەن يازغان تېمىمدا
سەنمۇ بۈگۈن يېزىپسەن شېئىر.

* «يادىكار» — شائىر «سۇزۇك» نىڭ تۇنجى شېئىرلار توپلىمى

بىر قېلىپتا قويغان كېسەكتەك،
ئوخشاپ قاپتۇ ئۇندىكى پىكىر.

ئەي تەقلىدچى، ئىجاد قىلىشنىڭ -
ئويلاپ باققىن يولى شۇنداقمۇ؟
تەكرارلىساڭ بىر گەپنى قايتا،
كۆڭۈلگە ئۇ ياقسۇن قانداقمۇ؟

تەمى بولماس چاينىغان ناننىڭ،
ھېچكىم ئۇندىن ئالالماس لەززەت.
دورامچىلىق ئىللىتىڭ، دوستۇم،
قالدى چېنىپ، بولدۇڭ ئاخىر لەت.

شېئىر پۈتمەس، ئۇيقۇدىن كېچىپ
كۆتۈۋالماي ئىجاد تېگىنى.
ئېرىشەرسەن قانچىلىك نەپكە،
ئۇچلاپ كونا چاپان يېڭىنى.

1992 يىل، ئىيۇن.

توزۇماس گۈل ئاچتى چېچەك

كېلىپ دوستلار بولدى بەزمە (*) دىيارىمىزدا،
تۈمەن بۇلبۇل ناۋا قىلدى گۈلزارىمىزدا.

* بەزمە—1992 - يىلى 8 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق بويىچە يەكەندە ئېچىلغان مۇقام تەتقىقات يىغىنى كۆزدە تۇتۇلىدۇ.

مۇقام ئەھلى مۇقام بىلەن تاپتى قەدرىنى،
كۈلۈپ دىلى سائادەتتىن زامانىمىزدا.

ئامانىسا، قېدىرخانلار روھى شادلاندى،
قەبرىگاھى قەد كۆتۈرگەچ بوستانىمىزدا.

قەلبىمىزنىڭ ناۋاسىغا كەڭ جاھان خۇشتار،
كۈيلەيلى بىز چىن دوستلۇقنى داستانىمىزدا.

ئىچىپ بەخت شارابىنى ئۇرغۇدى ئىلھام،
چېچەك ئاچتى توزۇماس گۈل ئىجادىمىزدا.
1992 - يىل، ئاۋغۇست.

توختاتمايمەن قەلەمنى ھەرگىز

ۋەتەن بەردى كۈچ - قۇۋۋەت، ئەقىل،
جاسارىتىم ئاشتى ھەسسىلەپ.
تۇلپار كەبى چۈشتۈم بەيگىگە،
پارلاق، گۈزەل مەنزىلنى كۆزلەپ.

ئاق قەغەزگە چەكتىم گۈللەرنى،
ئەل ئىشقىدا بولۇپ پەرۋانە.
غەۋۋاسلاردەك شۇڭغۇپ دېڭىزغا،
سۈزدۈم گۆھەر، ئۈنچە - دۇردانە.

ئۇلۇغ ئانا ۋەتەننى، كۈيلەش —
قەلبىمدىكى ئۇلۇغۋار تىلەك.
توختاتمايمەن قەلەمنى ھەرگىز،
توختىغۇچە سوقۇشتىن يۈرەك.

1992 - يىل، نويابىر

ئەل ئىشقىدا

بىنا ئىچى بۈگۈن كېچىمۇ
شۇنچە جىمجىت ئاڭلانماس شەپە،
جەلپ قىلدى مېنى ئۆزىگە،
كۈندۈز كەبى يورۇق بىر كەپە.

دېرىزىدىن تۇرار كۆرۈنۈپ،
ماڭا تونۇش نۇرانە چىراي.
بىر نۇقتىغا تىكىپ كۆزىنى،
نېمىنىدۇر يازار ئۇخلىماي.

قەلبىمدىن چىقمىۋاتقىنى
سىياھ ئەمەس، ئۇ دۇر قىزىل قان!
ئۇ مەنسىتمەس جاپانى زادى،
ئىجاد ئۈچۈن پىدا قىلغاچ جان.

ئۇ كۈيلەيدۇ ۋەتەننى — ئەلنى،
يېزىپ ئەشئار، جەڭگىۋار قوشاق.

www.uyghurkitap.com

ھەقىقەتتۇر ھەر مىسرا سۆزى،
ئۇ ياشايدۇ قۇياشتەك ئۇزاق.

ئۇنى كۈن - تۈن جىم تۇرغۇزمىغان
دىلىدىكى غايە ۋە ئارمان.
ئىجاد ئىشقى ئۇنىڭغا شۇنداق
بېغىشلىغان چەكسىز كۈچ - دەرمان.

ئۆتكۈزگەن ئۇ ئاتمىش باھارنى،
ئەل ئىشقىدا تەۋرىتىپ قەلەم.
ئېچىلدۇرۇپ ئىجادىتىن چېچەك،
بېسىپتۇ ئۇ مەنىلىك قەدەم.

قېرىتسىمۇ شائىرنى يىللار،
قېرىماپتۇ ئىشقى - ھەۋىسى.
كېچىلىرى ئۇخلاتماي ئۇنى،
يوقلايدىكەن ئىلھام پەرىسى.

1992 - يىل، نويا،

... گە

باشتا سىنى سۆيمىگەن ئىدىم،
جىلۋە قىلىپ سۆيدۈرگەن ئۆزۈڭ.
ئىشقىڭدا مەن كۆيمىگەن ئىدىم،
شەيدا قىلىپ كۆيدۈرگەن ئۆزۈڭ.

يۈرىكىمنى ئازابلاپ، ھىجران
چۆلىگە، ئاھ، تاشلىغان ئۆزۈڭ.
ئۈمىدىمنى قىلىپ سەن پايخان،
كۆزلىرىمنى ياشلىغان ئۆزۈڭ.

ھىيلە — مىكىر زەنجىرى بىلەن
ئۇزاقىچە باغلىغان ئۆزۈڭ.
راست گەپ قىلماي ئالداپ نەچە بىمۇ،
مېنى ئەخمەق چاغلىغان ئۆزۈڭ.

بولۇپ قالدىم شۇڭا سەۋدايى،
بولالمىدىم سېھرىڭدىن جۇدا.
بىلەلمىدىم ئىشق ئوتىنى،
ياكى ماڭا سالغانمۇ خۇدا؟

ئايلاندۇرۇپ ساق بېشىمنى سەن،
ئەتراپىڭدا ئويناتتىڭ شۇنداق.
بىلىۋالدىم شەيتانلىقىڭنى،
ئەمدى سەندىن قاچىمەن يىراق.

قىلدۇرىمەن مىڭ بىر پۇشايمان،
تارتىپ سېنى ۋىجدان سوتىغا.
جىسمىڭنى كۆل قىلغىنىم — قىلغان،
كۆيدۈرۈپمەن نەپرەت ئوتىدا.

1993 - يىل، يانۋار.

مەيلىمۇ

ئىنتىزار بولدۇم ساڭا بەك كەلمىسەڭ، يار، مەيلىمۇ؟
سەن مېنى ئۆزۈڭ بىلەن تەڭ كۆرمىسەڭ، يار، مەيلىمۇ

قوغلىسام ئاھۇ كەبى قاچتىڭ تۇتۇق بەرمەي ماڭا،
ئاھ، مېنىڭ ھالىمغا سەن يەتمىسەڭ، يار، مەيلىمۇ؟

بىر ساڭا باققان ئىدىم مەجنۇن كۆزىدە تەلمۈرۈپ،
ئىشق ئوتىڭغا مۇپتىلا قىلىپ سۆيمىسەڭ، يار، مەيلىمۇ؟

بۇ يۈرەك جامىدا مەي تۇتسام ساڭا مېھرىم بىلەن،
قالدۇرۇپ داغدا مېنى ئىچمىسەڭ، يار، مەيلىمۇ؟

تاشلىدىڭ ھىجران چۆلىگە ئاخىرى چەكتىم ئازاب،
چاڭقىغاندا ئابى كەۋسەر بەرمىسەڭ، يار، مەيلىمۇ؟

شۇنچە يىل ئىشقىڭدا پەرھاددەك كۆيۈپ چەكتىم
ئازاب،
چىن ئەقىدە — ئىشتىياقىم بىلمىسەڭ، يار، مەيلىمۇ؟

ۋەدە بەرسەڭ مەن سېنى لەۋزىدە تۇرغاي دەپتىمەن،
چىن مۇھەببەت سىنىقىدىن ئۆتمىسەڭ، يار، مەيلىمۇ؟

1993 - يىل، يانۋار.

ئۇيغۇر كىتاب تورپېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تۇزۇماس چېچەكلەر

(ئەجدادلارنى ئەسلەپ)

تىنكىلىگەن كۆزلىرىم تارىخ بېتىگە،
ئەجدادلار ئىشلىرى زەۋقىمنى قوزغار.
ئاھ، ئاشۇ باتۇرلار قايان كەتتى دەپ،
ئىزدەپ تۆت، تاماندىن قەلبىم مۇڭلىنار.

ئەسلىسەم شۇ مۇدھىش قارا يىللارنى،
غەزەپنىڭ ئوتلىرى ياندى دىلىمدا.
گويا تۈن قوينىنى يورۇتقان نۇردەك،
قانلىق ئىز نامايان بولدى ئالدىمدا:

جاھالەت قاپلىغان چاغدا ئەل — يۇرتنى،
ھۆرلۈك دەپ ئەجدادلار ئاتلاندى جەڭگە.
ئويغىتىپ غەپلەتتە ئۇخلىغانلارنى،
غەزەپنىڭ پىلتىسىگە ياقتى سەرەڭگە.

ئەل ئۈچۈن ئۆزىنى ئاتىغان مەردلەر،
قادالدى دۈشمەنگە خەنجەر — ئوق بولۇپ.

قۇربانلار نامىلىرى قالدى تارىختا،
كەتسىمۇ ئۇلارنىڭ جىسمى يوق بولۇپ.

قەھرىمان نوزۇگۇم — جەسۇر قىزىمىز،
ئەرك ئۈچۈن جان بەردى ياۋغا پۈكمەي تىز.
قېنىدا يازدى ئۇ شانلىق بىر داستان،
قالدۇرۇپ تارىختا مەڭگۈ ئۆچمەس ئىز.

شەمشەرنى ئوينىتىپ سادىر بوۋىمىز،
جەڭگاھتا دۈشمەننى ئىلمىغان كۆزگە.
سۇر توقاي قىلىپ ئۇ شۇم قەدەم ياۋنى،
پالۋانلىق بابىدا كۆرسەتكەن ئۈلگە.

ئەلنى دەپ قەلەمنى قىلىچ ئەيلىگەن —
ئابدۇخالىق ئۇيغۇر قىلىپ جان نىسار.
«ئويغان» دەپ قىلدى ئۇ خەلقىگە خىتاب،
تۆكۈلگەن قېنىدا يېزىپ چىن ئەشئار.

قەسەمياد قىلىشتى مەردۇ مەردانىلار،
دۈشمەندىن ئېلىشچۈن ئىنتىقامىنى.
قورقمىدى ئۆلۈمدىن، تۈرمە — زىنداندىن،
قوغدىدى ھۆرلۈكنى، ئېتىقادىنى.

تۇتىشىپ ھەر جايغا ئىنقىلاب ئوتى،
گوياكى گۈلخاندەك كۆيدى لاۋۇلداپ،

تۇرسىمۇ مەلئۇنلار مىللىتىڭنى تەڭلەپ.
بۇ كۆرەش ئۇلغايدى، قالمىدى توختاپ.

كېڭەيدى ئۇزۇلمەي بۇ جەڭگىۋار سەپ،
پارتلىدى ئىلگىدىن شىددەتلىك ۋولقان.
ياڭرىتىپ جەڭ - چېلىمش مارشىنى شۇچاغ،
زۇلمەتنى پاچاقلاپ چىقتى ئەخمەدجان.

لۇتپۇللا ئۇن قوشتى شۇ جەڭ مارشىغا،
كۆزلەپ خار - ئاچىزار ئەلنىڭ بەختىنى.
چىقارماق بولدى ئۇ ئۇچقۇندىن يالقۇن،
غۇلىتىپ بىر يولى ياۋنىڭ تەختىنى.

ۋە لېكىن ئارىدىن چىقىپ خائىنلار،
ئۇچرىدى ئىنقىلاب ئېغىر زىيانغا.
ئاقتى قىز - ئوغلانلار قېنى دەريادەك،
ئايلاندى يېشىمىز سەلگە - قىيانغا.

دۈشمەنگە تىز پۈكۈپ ياشىنى زادى
قەھرىمان ئەجدادلار كۆرمىدى راۋا.
ئىز بېسىپ كۈرەشنى قىلغۇزدى داۋام،
ئاھ، ئەزىز جېنىدىن بولسىمۇ جۇدا.

ئەجدادلار ئويلايتتى ۋەتەننى - ئەلنى،
قەلبىدە كۆپ ئىدى ئۇلۇغۋار ئارمان.

بىلمىدىم، ئەزەلدىن شۇنداقمۇ قىسمەت،
ئۇلارنى ياشاشقا قويمىدى زامان.

× ×

قىساسكار قانلىرى ئاقمىدى بىكار،
ھۆر ۋەتەن پۈركەندى قىپقىزىل گۈلگە.
ئەجدادلار ئىزىدىن چامدايمىز ئالغا،
جەڭگىۋار روھىنى قىلىپ بىز ئۈلگە.

١٩٩١ - يىل، فېۋرال.

كۆز تەگمىسۇن

ھەي گۈزەل يەكەن ئانا ماكانىم،
ئىلھامىم تاشار ھۆسنىڭگە باقسام.
دىل شادلىقىمدۇر مەدھىيلەپ سېنى،
خۇشناۋا ناخشا - كۈيۈمگە قاتسام.

مۇقەددەس، ئۇلۇغ، قەدىم دىيارسەن،
زېمىنىڭ مۇنبەت، بىپايان - كەڭرى.
تاشلىرىڭ گۆھەر، سۇلىرىڭ زەم - زەم
(ساڭا سېخىيلىق قىلغانمۇ تەڭرى!)

سەنئەتىڭ پۈتمەس بۇلىقى ئۆزۈك،
خەلقىڭ ناخشا - كۈي، مۇقامغا خۇشتار.

يېتىلگەن سەندە ئامانىنا، قېدىر،
باستى ئىزىنى سانسىز تۆھپىكار.

ئىلىم - ھېكمەتلىك دەريالىرىڭدىن
سۇ ئىچىپ قاندى تۈمەن ياش يۈرەك.
بۈيۈك ئەجدادلار ئارزۇ- ئارمانى
ئېچىلدى سەندە بولۇپ گۈل-چېچەك.

يارىتىپ سانسىز مۆجىزە، بايلىق،
تارىختا يېڭى سەھىپە ئاچتىڭ.
ئانا ۋەتەنگە قوشۇپ زور تۆھپە،
تاڭدىكى چولپان بولۇپ نۇر چاچتىڭ.

گۈزەل جەننەتكە ئوخشايسەن يۇرتۇم،
چىن ھەقىقەتتۇر، لاپ ئەمەس بۇ سۆز.
ئاشىقىم كېلىدۇ بوينۇڭغا تۇمار
(ئەنسىزەيمەن بەك تەگمىسۇن دەپ كۆز).

مۇھەببىتىڭ راست بولسا ئەگەر...

تۇتتۇڭ، نىگار، بىردەستە گۈلنى،
ئاچتى چېچەك كۈتكەن تىلىكىم.
جىسمىم ئېرىپ ئاتەش مېھرىڭدىن،
ھاياجاندا سوقتى يۈرىكىم.

ئاڭلاش ئۈچۈن يۈرەك سۆزۈڭنى،
بولغان ئىدىم ئەجەب ئىنتىزار.
بىلدىم ئەمدى مۇھەببىتىڭنى،
گۈلگە ئوراپ قىلىپسەن ئىزھار.

مەنمۇ سېنى سۆيىمەن جانان،
مۇھەببىتىڭ راست بولسا ئەگەر.
ۋاپاسىزلىق قىلساڭ مۇبادا،
نان ئورنىغا يۇتىمەن زەھەر.

1993 - يىل، مارت.

ئۆتەرمەنمۇ ئالەمدىن شۇنداق...

ماڭا ئاتاپ يېزىپسەن مەكتۇپ،
ۋەدىمىزنى كەتمەپسەن ئۇنتۇپ.
بولسا بىرجۇپ قانىتىم ئەگەر،
بارماسمىدىم قېشىڭغا ئۇچۇپ.

«سېغىندىم» دەپ يېزىپسەن مەكتۇپ،
قىلىپ گۈزەل سۆيگۈڭنى ئىزھار.
قالماس ئىدى كۆڭلۈمدە ئارمان،
جامالىڭنى بىر كۆرسەم نىگار.

ئەپسۇس، ساڭا ۋاقتىدا جاۋاب
قايتۇرۇشقا بولمىدى ئىمكان.

www.uyghurkitap.com

سەن ئۇياقتا تۇرساڭ مۇڭلىنىپ،
مەن بۇياقتا بولدۇم پەرىشان.

ساڭا كۈن - تۈن بولۇپ ئىنتىزار،
قانچە ئاي، يىل كېتىپتۇ ئۆتۈپ.
چاچلىرىمغا قونۇپتۇ قىراۋ،
شېرىن ۋىسال پەيتىنى كۈتۈپ.

سېغىنغاندا، نىگارىم، سېنى،
تەلمۈرىمەن كۆكتىكى ئايغا.
ئۆتەرمەنمۇ ئالەمدىن شۇنداق،
كۆز ياشلىرىم تۆكۈلۈپ سايغا؟...

1993 - يىل، مارت.

سەھرا ئوغلىمەن

(بىر دېھقان يىگىت تىلىدىن)

دوستۇم مېنى «سەھرالىق» دېدىڭ،
سەھرالىقمەن بىلسەڭ ئەزەلدىن.
يالپۇز پۇراپ ئۆسكەن ئوغلۇمەن،
تەمەيىم يوق مەنسەپ - ئەمەلدىن.

تېرىكمەيمەن «سەھرالىق» دېسەڭ،
شادلىنىمەن قىلمايمەن ئاچچىق.

بىلىمەن شۇ سەھرادا ئۆتكەن
ئۆمرۈمنى قەنت - ناۋاتتىن تاتلىق.

سەھرا مېنىڭ سۆيگەن ماكانىم،
سەھرادا بار گۈزەل نىگارىم.
يارىم بىلەن تەر تۆكۈپ بىللە،
چېچەك ئاچقان ئۆمۈر باھارىم.

شۇڭا كۈيلەپ سەھرانى - دەشتنى،
ئۆتمەكتىمەن نۇر سۆيۈپ مەڭزىم.
سەھرادىدۇر شېرىنلىك، ئۇزلۇق،
ئايرىلالماس ئۇنىڭدىن بەختىم.

1993 - يىل، مارت.

بىلگىنىڭدىن بىلمىگىنىڭ كۆپ

ھەممىنى مەن بىلىمەن دېمە،
بىلگىنىڭدىن بىلمىگىنىڭ كۆپ.
ھاياتىڭدا — ماڭغان يولۇڭدا،
كۆرگىنىڭدىن كۆرمىگىنىڭ كۆپ.

بىرنى بىلىش ئۈچۈن مىڭ ئۆگەن،
ئون مىڭ قېتىم ئىزدەن ۋە كۆزەت.
ساقىلىنى تارىماي خەقنىڭ،
جىسمىڭدىكى ئىللەتنى تۈزەت.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

دوستۇم، شۇ چاغ بۈيۈك تاغ كەبى
تىكلىنىدۇ ھۆرمەت - ئىززىتىڭ.
مېۋە بەرسەڭ ئەجرىڭدىن ئەلگە،
ئاشار ئاندىن قەدىر-قىممىتىڭ.

1993 - يىل، مارت.

دوستۇمغا جاۋاب

سوراپ قالدى بىر كۈنى دوستۇم،
مەندىن: «ئۇنۋان ئالدىڭىزمۇ؟ — دەپ، —
ياكى خىزمەت بىلەن بوپ كېتىپ،
يەنە قۇرۇق قالدىڭىزمۇ؟» دەپ.

دېدىم: ئالىبۇرۇن شائىر دەپ،
خەلقىم قۇتلاپ ماڭا نام بەرگەن.
ئاشۇ نامغا ئېرىشكەنلىكىم
شادلىقىمدۇر ئۆمرۈمگە يەتكەن.

1993 - يىل، مارت.

«قەشقەر گۈلزارى»غا

تويۇڭ بولدى «قەشقەر گۈلزارى»،
تولغاچقا سەن بۈگۈن مىڭ ياشقا.

ئىلھام مېنى ئالسا ئىلكىگە،
سېنى كۈيلەپ يازماي نېمىشقا؟

تويۇڭ بولدى «قەشقەر گۈلزارى»،
نۇرغا تولدى ئۆمرۈڭ باھارى.
ناخشا ئېيتتى دولقۇنلاپ تۈمەن،
شاراپ تۇتتى مۇقام دىيارى.

تويۇڭ بولدى «قەشقەر گۈلزارى»،
چاقناپ تۇرار ئالتۇن سەھىپەڭ.
گۇۋاھچىسى ئۇدۇر تارىخىڭ،
مەدھىيىلەشكە ئەرزىيدۇ تۆھپەڭ.

تويۇڭ بولدى «قەشقەر گۈلزارى»،
ئىپار كەبى چاچتىڭ خۇش پۇراق.
بۇلبۇللىرىڭ ئەيلىدى ناۋا،
باغلاپ ساڭا سۆيگۈ - ئىشتىياق.

تويۇڭ بولدى «قەشقەر گۈلزارى»،
بولغان ئىدىم ئاڭا ئىنتىزار،
ساڭا باغلاپ چوڭقۇر ئەقىدە،
قىلدىم بۈگۈن كۆڭلۈمنى ئىزھار.

1993 - يىل، مارت.

پاكلىق

پاكلىق مۇقەددەس، پاكلىق ئەڭ ئۇلۇغ،
پاكلىق بىلەنلا گۈزەلدۇر ئالەم.
ئىنسان خىسلىتى - شەرىپى پاكلىق،
شۇ پاكلىق بىلەن ئەزىزدۇر ئادەم.

پاك بولساڭ ئاشار ئىززەت .. ھۆرمىتىڭ،
ئەلنىڭ قەلبىدىن ئالالايسەن جاي.
ئۇندىن چەتنىسەڭ بېسىپ سېنى نەس،
يۈزۈڭگە لەنەت تامغىسىن باسقاي.

پاكلىق گويا كى ئۆچمەس يالقۇندۇر،
كۆيۈپ ئۇنىڭدا كۈل بولار نۇقسان.
ئارزۇ - ئۈمىدىڭ گۈل ئاچار ئەلدە،
قىلساڭ ئىشىڭغا پاكلىقنى مىزان.

پاكلىقنى سۆيەر جىمىكى ئىنسان،
پاكلىقتىن كېلۇر ئىنساپ - دىيانەت.
پاكلىق بولمىسا بۇزۇلۇپ جاھان،
يامراپ كېتىدۇ شۇملۇق - جىنايەت.

پاكلىق ئامەتنى قىلار ساڭا يار،
ناپاكلىق يولنى توسۇپ قىلار تار.

ئۆمرۈڭ گۈلىگە قوندۇرمىغىن چاڭ،
رەقىپ ئالدىدا بولماي دېسەڭ خار.

1993 - يىل، ئاپرېل.

يىلدا ئەمەس ئۆزۈمدە ئەيىب

ئەللەي ئېتىپ يىللار بۆشۈكى،
ئۇخلىتىپتۇ مېنى بوۋاقتەك.
ياشلىق چېغىم ئۆتۈپ كېتىپتۇ،
«يالت» قىلىپلا ئۆچكەن چاقماقتەك.

يۈرىكىمنى قىينايدۇ ھەسرەت،
قىلالمىغاچ بەيگىدە پەرۋاز.
ئۆز - ئۆزۈمگە دەيمەن مىڭ ئەپسۇس،

ئەلگە قوشقان تۆھپەم بەكمۇ ئاز.
ئويناشقاچقا ھايات بىلەن مەن،
قاپتۇ پۇرسەت قولۇمدىن كېتىپ.
تىللىمايمەن يىللارنى، دوستلار،

يىلدا ئەمەس ئۆزۈمدە ئەيىب.
ھاياتلىقتا ئۆزىنى بىلمەك،
ئادەم ئۈچۈن ئىكەن بەك ئەۋزەل.
تولدۇرىمەن بوشلۇقنى ئەمدى،
مەنە بېرىپ ئۆمرۈمگە گۈزەل.

1993 - يىل، ئاپرېل.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ياشىيالمايمەن جاھاندا سەنسىز

ئاق خالاتلىق گۈزەل پەرىشتە،
ئۆزۈڭ شۇنچە خۇش خۇي، مۇلايىم.
قاچان كۆرسەم تولۇنئاي كەبى،
كۈلۈمسىرەپ تۇرىسەن دائىم.

كىسەللەرگە بولۇپ پەرۋانە،
مېھرىبانلىق چاقنار كۆزۈڭدىن.
ۋۇجۇدۇڭدىن سەزدىم ئىللىقلىق،
بال تامىدۇ ھەر بىر سۆزۈڭدىن.

ئوكۇل ئۇرساڭ تومۇرۇمغا سەن،
مېھرىڭ ئاقار بولۇپ سەل - قىيان.
تۇيۇلىدۇ ئەجەلنىڭ قۇشى
غال - غال تىترەپ قاچقاندەك شۇئان.

كۆردۈڭ مېنى قىيىنىلىشقاندەك،
تەسەللەندىم ئىش ئىزلىرىڭدىن.
كۈچ - قۇۋۋەتكە تولدۇم، روھلاندىم،
شىپا تېپىپ خىسلەتلىرىڭدىن.

دەۋرىمىزنىڭ گۈزەل رەناسى،
ساڭا دىلدا ھۆرمىتىم چەكسىز،

جاراڭلايدۇ شەنىڭگە ناخشام،
ياشىيالمايمەن جاھاندا سەنسىز.

1993 - يىل، ئاپرېل.

قارىغاينىڭ خىسلىتى

(مۇستەھزات)

تۇرار قارىغاي قىش ۋە يازدا قۇياشقا بېقىپ،
دائىم ياپيېشىل،
مەدھىيىلەيمەن ئۇنى ئوتلۇق ناخشامغا قېتىپ،
خىسلىتى ئېسىل.
تىك. خەتەرلىك چوققىلارنى ماكان قىلغان ئۇ،
يىلتىزى چوڭقۇر.
ئۇنى قىلچە تەۋرىتەلمەس بوران سوقسىمۇ،
قامىتى مەغرۇر.
ئۇنىڭ ھەر تال ياپرىقىدا بار بىر گۈزەللىك،
قىلىدۇ جىلۋە.
بۇ دەرەختە بار ئاجايىپ يۈكسەك ئەۋزەللىك،
ئۆچمەس ئابىدە.
ئۇ چىداملىق تومۇزدىمۇ قالماس ھاسىراپ،
تاشلايدۇ سايە.
خىسلەتلىرى كەتتى ۋۇجۇد - قەلبىمگە تاراپ،
نۇرلاندى غايە.

1993 - يىل، ئاپرېل.

دوختۇر دېگەن سەندەك بولسا...

ئاق خالاتلىق دوختۇر قىزچاق،
بولدۇم دىلدىن ساڭا شەيدا.
قاچان بىتاپ بولۇپ قالسام،
قۇتقۇزدۇڭسەن بولۇپ پەيدا.

داۋالىدىڭ ئۆزۈڭ ئۇنتۇپ،
تەشۋىش مەندىن قاچتى يىراق.
بىلدىم، قەلبىڭ كېسەللەرگە
ئىكەن گويا كەۋسەر بۇلاق.

شەپقىتىڭدىن سۆيۈندى دىل،
ۋۇجۇدۇڭدىن سەزدىم باھار.
دوختۇر دېگەن سەندەك بولسا،
رازى بولار بارچە بىمار.

1993- يىل، ئاپرېل

كۈلكە ۋە يىغا

كۈلكە ۋە يىغا ئىنسانغا ئورتاق،
ئۇنىڭدىن ھېچكىم بولالماس نېرى.
ئادەم ئۆزىچە كۈلمەس، يىغلىماس،
بولىدۇ ئۇنىڭ سەۋەبى — سىرى.

ئازابلىغاندا قەلبىڭنى ئەلەم،
كۆزۈڭدىن ئاچچىق قۇيۇلىدۇ ياش.
دەسلەپ يۈرىكىڭ يىغلار ئاندىن سەن،
چۈنكى ئۇ ئەمەس چۆيۈن ياكى تاش.

قايغۇرۇش — يىغلاش توزىتار ئاسان،
ئېچىلىپ تۇرغان ئۆمرۈڭ گۈلىنى.
بىلگىن ئەبەدىي يىغىدىن، دوستۇم،
تاپالمايسەن ھۇر بەخت يولىنى.

يىغلاپ يۈرگەندىن كۈلگىنىڭ ياخشى،
قانچىلاپ كۈلپەت كەلسىمۇ باشقا.
چىداملىق، باتۇر بولغىن ھەر قاچان،
ناھەقتىن بېشىڭ تەگسىمۇ تاشقا.

1993- يىل، ماي.

ئادەمىي شەيتان

ئارىمىزدىن ئىزدىسەك ھامان
تېپىلىدۇ ئادىمىي شەيتان.
ھېيلىسىدىن بولمىساڭ پەخەس،
ئۇ ئازدۇرۇپ ئەيلەيدۇ ۋەيران.

توپىلاڭدىن توغاچ ئوغرىلاش،
ئۇنىڭ كۆنگەن خۇيى - ئادىتى.

نەيرەڭلىرى ئىشقا ئاشمىسا،
دىلدا زادى قالماس تاقىتى.

گاھىدا ئۇ تۈزگەندە سورۇن،
ئۆتەر ئېغىز - بۇرۇن يالىشىپ.
گاھى چۇقان سالار ئۆز ئارا،
ئىتقا ئوخشاش «سۆڭەك» تالىشىپ.

ئاقنى قارا، قارىنى ئاق دەپ،
ھەقىقەتنى قىلار دەپسەندە.
قىلمىشىدىن ئالمايدۇ ساۋاق،
بولغاندىمۇ رەسۋا - شەرمەندە.

رەزىللىكلەر خۇددى قان كەبى،
كەتكەچ ئۇنىڭ جىسمىغا تاراپ.
ئۆزگىرىدۇ كۈندە نەچچە خىل،
ۋەزىيەتكە — شامالغا قاراپ.

ئىزدەيدۇ ئۇ بولۇپ كۆز، قۇلاق،
تىرناقتىن كىر، ئىشىكىدىن نۇقسان.
كەتكۈچە ئۇ باقىي ئالەمگە،
بۇ خۇيىدىن كەچمەيدۇ ئاسان.

1993- يىل، ماي.

كەتتىڭ

نىگارىم، ئەي گۈلى رەنا، سېغىنغاندا كېلىپ كەتتىڭ،
دىلىمنىڭ پارىسىنى، ئاھ، ئۆزۈڭ بىرلە ئېلىپ كەتتىڭ.

www.uyghurkitap.com

يولۇڭغا تەلمۈرۈپ ھەردەم، ساڭا بولغان ئىدىم مۇشتاق،
شېرىن سۆيگۈ—مۇھەببەتتىن ئىچىمگە ئوت سېلىپ كەتتىڭ.

سېنى مېھرىم بىلەن سۆيدۈم ئېچىرقاق لەۋلىرىم قاندى،
كۆڭۈل گۈلزارىغا تەكشى قىزىل گۈللەر تېرىپ كەتتىڭ.

يېنىپ تۇرغان قىزىل چوغسەن، ئۆزۈڭ يالقۇنلىغان
ئوتسەن،
ئوتۇمغا ئوت قوشۇپ چەندان مېنى مەجنۇن قىلىپ كەتتىڭ.

كۆڭۈل بىركى، نىيەت بىركى—ۋىسال ئەييامىدا كۈلمەك،
«يېنىمغا سەنمۇ بارغىن» دەپ ماڭا تەكلىپ بېرىپ كەتتىڭ.

1993- يىل، ماي.

ھايات قەدرى

ئادەم دېگەن ياشانغانسېرى،
يېتەر گۈزەل ھايات قەدرىگە.
ھەر قەدەمنى باسسا مەنىلىك،
ئېسىت دېمەس ئۆتكەن ئۆمرىگە.

قېرىتمىدۇ ئادەمنى بالدۇر،
پەرىشانلىق، يالغۇزلۇق، جىمىلىق.
بولسا ھەمراھ ئادەمگە كۈلكە،
ئۆمرى ئۆتەر باھاردەك ئىللىق.

كۆڭلىنى كەڭ تۇتۇپ دېڭىزدەك،
بولسا خالى ھەسەتتىن ئىنسان.
خىسلىتىدىن ئېچىلىپ گۈللەر،
بولار تىلدا تەرىپى داستان.
1993- يىل، ئىيۇن.

قىيان

قىيان كەلدى ئايغىر كەبى ئۆرىدەپ،
بىر ۋەھىمە ئالدى بىزنى ئىلكىگە.
قىيان ئەمەس كەلگىنى بۇ چوڭ ئاپەت،
چاڭ سالماقچى ئەل ھاياتى، مۈلكىگە.

قىيان كەلدى ھەيۋە قىلىپ ھەممىگە،
ماڭا ھېچكىم تەڭ كېلەلمەس دېگەندەك.
مۇڭغا پاتتى گۈزەل دىيار — ئانا يۇرت،
بولدى دالا كۆز يېشىنى تۆككەندەك.

ئەجدىھادەك يوغان ئېچىپ ئاغزىنى،
قىيان كەلدى قورقۇنچلۇق ئەلپازى.
ھەر كىم ئۈچۈن بولدى سىناق ئۆتكىلى،
قايسى باتۇر توسسا ئۇنى ئەل رازى.

«بولۇپ ئەل ئۇم سەلگە قارشى سەپ تۈزۈپ،
قىلساق شۇ دەم يېڭىلمەس كۈچ ھاسىل.

كۆرەلىگەن ئاشۇ قىيان — ئاپەتكە،
تۇرالايمىز ھەر قاچان بىز تاقابىل...»

سەركەردىنىڭ ئاشۇ ئوتلۇق خىتابى،
سەلگە قارشى جەڭگە بىزنى ئۈندىدى.
كېلىپ چەندان شىجائەتكە - غەيرەتكە،
قىيان بىلەن ئېلىشتۇق بىز ياش - قېرى.

بىرىمىزنى چۆكتۈرۈۋەتسە، ئونىمىز
قىلدۇق كۈرەش توختاپ قالماي داۋامەت.
كۈچىمىزگە تەڭ كېلەلمەي ئاخىرى،
بولدى تەسلىم كەلگۈن ئاتلىق بۇ ئاپەت.
1993- يىل، ئىيۇن

بىر مۇھاجىرنىڭ كۆز يېشى

زەر كۆرۈنۈپ چەت ئەل توپىسى،
پاراغەتكە تارتىپ ئىشتىياق.
باي بولۇشنى كۆزلەپ بىر زامان،
يۇرتنى تاشلاپ كەتكەنتىم يىراق.
ئويلاپتىمەن كېزىپ جاھاننى،
قىلىپ سودا پايدا تېپىشنى.
بىرنى ئون، يۈز، ھەتتا قىلىپ مىڭ،
پۇلى تۈگىمەس بايدەك بېيىشنى.
بىر ئاز پۇلغا ئىگە بولدۇم راست،

ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئويلىغانىدەك بولمىدى ئىشىم.
ھەر قەدەمدە بېسىپ پالاكەت،
توختىمىدى مېنىڭ كۆز يېشىم.
ئوغرى ئالدى تاپقانلىرىمنى،
كۈن ئالمىقىم بولدى بەك قىيىن.
ماڭا ھېچكىم قىلمىدى شەپقەت،
تاپالمىدى كۆڭلۈممۇ ئىمىن.
داغدا قالدىم، ئايلاندى ئاخىر
گۈزەل شېرىن چۈشۈم كۆپۈككە.
بىلمەي قالدىم تىقىلدى شۇنداق،
ئىككى پۇتۇم بىر پاي ئۆتۈككە.
غەمنىڭ تېغى بېسىپ يەلكەمنى،
خۇددى يادەك قەددىم پۈكۈلدى.
ئاق سۈت بېرىپ باققان يۇرتۇمنىڭ
ماڭا بەكمۇ قەدرى ئۆتۈلدى.
بۇ جاھاننىڭ ھەممە يېرىدە
قۇلىقى تۆت ئىكەن قازاننىڭ.
باي بولۇشنىڭ ئالتۇن ئاچقۇچى
ئۆز قولىدا ئىكەن ئىنساننىڭ.
بېشىم تاشقا تەگكەندە ئاندىن،
قايتىپ كەلدىم ئەزىز ئېلىمغا.
كۈتۈۋالدى مېھماندەك مېنى،
قېرىنداشلار چىقىپ ئالدىمغا.
يۇرتنى كۆرۈپ باستى ھاياجان،
كەلدى زۇۋانغا تۇتۇلغان تىلىم.

چاۋاك چالدى سىرداش ئورمانلار،
بولدى كۆككە يەتكەندەك بېشىم.
قانات يايدى بەختىيار ھايات،
ئارزۇلىرىم ئاچتى گۈل - چېچەك.
دوستلار، قاراڭ يېرىلمايدىكەن
خۇشاللىقتىن تىپچەكلەپ يۈرەك.
مەندىن ئىبرەت ئېلىڭ يۇرتداشىم،
ئۇنتۇماڭ بۇ يۈرەك سۆزۈمنى.
كۆلگەي روھىم يۇرتۇم باغرىدا،
ياتسام تىنچ يۇمۇپ كۆزۈمنى.

1993 - يىل، ئىيول.

زەرەپشان سۆيگۈسى

زەرەپشان! زەرەپشان قەدىمىي دەريا،
ئوغلۇڭمەن، سەن ماڭا قەدىردان ئانا.
كۈيلەيمەن ناخشامدا بىر ئۆمۈر سېنى،
چىمەنزار بويۇڭغا بولۇپ مەھلىيا.
زەرەپشان! مەۋج ئۇرۇپ ئاقساڭ ھەيۋەتلىك،
قۇمدىن زەرچا يىقايدۇ ئۆركەشىڭ ھەرئان.
ھەرمايسا تۈۋىگە سىڭگىسەن قاندەك،
يەلپۈنەر باشاقلار تۇتۇپ ئالتۇن دان.
زەرەپشان! ياساندى قىرغاقلىرىڭ ئۈز،
يىل بويى پۈركىنىپ گۈلگە - چېچەككە.
سەن بىلەن ياشىندى يۇرتۇم — يەكىنىم،

ئايلىنىپ گۈلىستان باغقا — چەننەتكە.
زەرەپشان! سەندىن خۇش ھىد ئېلىپ ياتار،
باغرىڭدا سەئىدخان، ئابدۇرەشىدخان.
چالىدۇ نەغمىسە جۆر قىلىپ ساتار،
ئالەمنى مەھلىيا قىلار ھەر زامان.
زەرەپشان! دولقۇنلاپ ئاقىقىن توختىماي،
مەردلەرنىڭ قەدىمى ئۈزۈلمەس سەندىن.
مەن سېنى كۈيلەيمەن، سېنى سۆيىمەن،
توختىماس ئۈنۈم، جان چىققۇچە تەندىن.

1993 - يىل، ئاۋغۇست.

بىر باشلىققا تېز سىزما

بىزنىڭ مەي جۈيجاڭ ئوبدان كۈتىدۇ،
سومكا كۆتۈرۈپ كەلگەن كىشىنى.
قۇرۇق قول كەلسە قارايدۇ تەتۈر،
خۇش ياقمىغاندەك سىلكىپ بېشىنى.
پارىخورلۇقنى قىلغان ئۇ ئادەت،
ئۇدۇللۇق ئېلىپ تۇرار كەلگەننى.
بۇ يامان نەپسى تويارمۇ قاچان؟
بىلمەيدۇ «ئىنساب»، «نومۇس» دېگەننى.
قارا كۆڭۈلدۇر بىزنىڭ بۇ جۈيجاڭ،
ھالال - ھارامنى ئىلغىماس قىلچە.
تۈگەپ كېتىدۇ تاغدەك بايلىقمۇ،
ئىشلىرىڭنى ھەل قىلىپ بولغۇچە.

ئىشخانىسىغا كەلگەن چېغىمدا،
خۇددى شەيتاندەك ئالدايدۇ سېنى.
بىزنىڭ جۈيجاڭنىڭ «ھۈنىرى» تولا،
«يالغان ئېيتتىمغۇ» دەپ قالما مېنى.
دېگەنلىرىمگە ئىشەنسەڭ ئەگەر،
بۇ يالغانچىغا ئەگەلمە پارا.
ئۆز ئائىلەڭگە خەجلەپ شۇ پۇلنى،
باللىرىڭغا ئوبدانراق قارا.

1993 - يىل، ئاۋغۇست.

بىر يىگىتنىڭ ھەسرىتى

(ساتىرا)

«ئاق ئالۋاستى» ئازدۇرۇپ مېنى،
ئاخىر يېتىپ قالدىم پاتقاققا.
يۇرتداشلىرىم ئىبرەت ئالسۇن دەپ،
كەچمىشىمنى قاتتىم قوشاققا.

جاپا چېكىپ تاپقان پۇلۇمغا،
چېكىپتىمەن ئېلىپ خروئىن.
ئاڭا خۇمار بولۇپ قاپتىمەن،
دەسلەپىدە تۇيۇلۇپ شېرىن.

بىلدىم، ئەسلى زەھەر ئىكەن ئۇ،
قۇتۇلمىقىم بولدى ئەجەب تەس،

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

چاپلاشقاچقا بۇ مەرەز ماڭا،
ھەر تەرەپتىن باستى مىنى نەس.

شوراپ قاننى بۇ «ئاق ئالۋاستى»،
قىلدى ساغلام جىسمىمنى خاراپ.
ئىزىپ پۈتۈن ئەقلىي ھوشومدىن،
مىڭسىپتىمەن ئەجەلگە قاراپ.

ئۆلكىمدىكى ۋەسلى - بارىمدىن،
ئايرىدى ئۇ قالدىم يالىڭاچ.
سەرسانلىقتا ئۆتمەكتە كۈنۈم،
لالما ئىتتەك ئىزىرىپ ھەم ئاچ.

كاسىپ ئوغلى تۇرۇقلۇق ئۆزۈم،
ئۇنتۇپتىمەن ئەجەب ئەسلىمنى.
مىڭىپتىمەن خەتەرلىك يولغا
ئويلاپ قويماي ئەۋلاد - نەسلىمنى.

بۇ ئاق زەھەر سىڭىپ قېنىمغا،
قىلدى گۈلدەك رەڭگىمنى سامان.
ئەجەل قۇشى ئۇچۇپ بېشىمدا،
يۈرىكىمنى قاپلىدى پىغان.

بۇ كەڭ جاھان تار بولدى ماڭا،
نەگە بارسام توسۇلۇپ يولۇم.

دەيدۇ يىغلاپ بىچارە ئانام:
يۆلەي دېسەم قالمىدى پۇلۇم.

كېچەرمۇ دەپ مەشۇقۇم مەندىن،
دەر گۇماندا ئەنسىرەيمەن بەك.
بولدۇم گويا يېگەندەك زەھەر،
كۈندە مىڭ بىر سىقىلىپ يۈرەك.

ئەل - جامائەت سەسكىنىپ مەندىن
ئاتتى لەنەت - نەپرەت تېشىنى.
چۆلدە قالغان يېتىم قوزىدەك،
تۆكتۈم كۆزدىن ھەسرەت يېشىنى.

قۇلاق سالماي دوستلار سۆزىگە،
تاپتىم بالا ئۆزۈمگە ئۆزۈم.
بولدى ماڭا بۇ دۇنيا ھارام،
دوستلار ئارا تۆكۈلۈپ يۈزۈم.

ئاھ، ئۆرىمەن ئىچىمگە تىنىپ،
ساقىيار كىن دىل يارام قاچان؟
ئۆتەرمەنمۇ پۇشايمان بىرلە،
ئەزىز تەندىن چىققۇچە بۇ جان.

ئەگتۇشلىرىم ئىبرەت ئالسۇن دەپ،
قىلمىشىمدىن يازدىم بىر قوشاق.

ھەزەر ئەيلەپ «ئاق ئالۋاستى»دىن،
ئۆمۈر ۋايەت قىپچىڭلار يىراق.

1993 - يىل، نويابىر.

يۈرەك

تىنىمسىز سوقۇپ ھارمايدۇ يۈرەك،
دەقىقە ئارام ئالمايدۇ يۈرەك.
قايغۇ - شادلىققا چىداشلىق بېرىپ،
سوقۇشتىن توختاپ قالمايدۇ يۈرەك.

ئىنساندا يۈرەك بولسىمۇ ئوخشاش،
لېكىن ئوخشىماس ئۇنىڭدىكى تىلەك.
بىرىدە ياخشى نىيەت ئاچسا گۈل،
بىرى ھەسەتكە ئەيەر قوشكېزەك.

1993 - يىل، نويابىر.

چىن دوستلۇق

ئۇ يىغلىسا تەڭ قايغۇرۇپ،
ئۇ شادلانسا بىللە كۈلسەڭ
خۇشاللىقنى، دەرد - ئەلەمنى
ھاياتىڭدا ئورتاق بىلسەڭ.
دوست ئۆرلىسە شوتا بولۇپ،
ساداقەتنى قەدىرلىسەڭ.

بۇ ھاياتلىق سەپىرىدە
بىللە ئالغا ئىلگىرىلىسەك.
«ياڭاق چاققان» كۈنىڭدىمۇ
بىر جان، بىر تەن بولۇپ ئۆتسەك.
بۇنىڭ ئۆزى چىن دوستلۇقتۇر،
ئەل ئاغزىدا داستان پۈتسەك.

1993 - يىل، دېكابىر.

ئۆرلە، چارباغ *

قولۇم كۆكسۈمدە، دەيمەن «ئەسسالام»
ھەر قېتىم سېنى كۆرسەم، چارباغ.
تۇيۇلار باغرىڭ خۇددى جەننەتتەك،
كۆزۈمنى ساڭا تىكسەم، چارباغ.

ئاڭلىنار ماڭا ئەجەب چىرايلىق،
سېنىڭ مۇبارەك ئىسمىڭ، چارباغ.
گۈزەللىكىڭگە تەڭداش تېپىلماس،
ئىسمىڭغا لايىق جىسمىڭ، چارباغ.

گۈزەل ھۆسنىڭگە قاراپ تويمايمەن،
قۇچىقىڭ گۈلزار، بوستان، چارباغ.

* چارباغ — يەكەن ناھىيىسىدىكى بىر يېزىنىڭ نامى

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مۆجىزە - بايلىق ماكانى ئۆزۈڭ،
تەرىپىڭ دىلدا داستان، چارباغ.

ئۇلغىيىپ كۈچۈڭ تاپتىڭسەن روناق،
سائادەت ساڭا باقتى، چارباغ.
ئىشچانلار سەندە مېھنەت ئەجر ئېتىپ،
قەددىڭنى تازا چاقتى، چارباغ!

دېھقاننىڭ ئاستى بوينۇڭغا زۇننار،
سېنى دىلىدىن سۆيگەچ، چارباغ.
قوينۇڭنى خۇش ھىد گۈلگە پۈركىدى،
ئىشقىڭدا ئوتتەك كۆيگەچ، چارباغ.

ساڭا ئۈممىدىم - تىلىكىم شۇدۇر،
يەنىمۇ ياشناپ - گۈللە، چارباغ.
مۇشكۈلنى يېڭىپ، قۇچۇپ شان - زەپەر،
شۇڭقاردەك كۆككە ئۆرلە، چارباغ.

1993 - يىل، دېكابىر.

سەن يەكەننىڭ بىر ياقۇت كۆزى

يەكەننىڭ گۈزەل بازىرى،
شادلانسام تىكسەم ساڭا كۆز.
تەرىپىڭنى قاتسام قوشاققا،
ئازلىق قىلار تۈمەن شېرىن سۆز.

سەن قەدىمىي بۈيۈك ئاستانە،
يىپەك يولى تۇتاشقان ساڭا.
سانسىز كارۋان يولۇڭدىن ئۆتكەن،
شانلىق تارىخ شاھىتتۇر ئاڭا.

بۆشۈكى سەن ھۈنەر - سەنئەتنىڭ،
مۆجىزىلەر سەندە يارالغان.
ئەجداد بولۇپ ئۇن ئىككى مۇقام،
كەڭ جاھانغا سەندىن تارالغان.

قوينۇڭ تولدى نازۇ - نېمەتكە،
رەستىلىرىڭ ئاۋاتلاشتى بەك.
قىز - يىگىتلەر چېھرىدە كۈلكە،
يايرىماقتا شادلىقتىن يۈرەك.

گۈللىنىمەكتە قۇچىقىڭ ئەجەب،
جۇشقۇن، قايناق سەندىكى ھايات.
ئاتلاندىڭسەن يېڭى مەنزىلگە،
شۇڭقار كەبى قېقىپ پەر - قانات.

«خېزىر» نەزەر سالغانمۇ ساڭا،
باغرىڭ گويا جەننەتنىڭ ئۆزى.
بولسا يەكەن بىر «ئالتۇن ئۈزۈك»،
سەن ئۇنىڭكى بىر ياقۇت كۆزى.

1994 - يىل، ئاپرېل.

رۇبائىيلار ۋە پارچىلار

ۋەتەن مەن ئۈچۈن تەڭداشسىز ئۇلۇغ،
دىلىمدا ئاڭا ئەقىدەم تولۇق.
ۋەتەن باھاردەك ئىللىتقان مېنى،
ۋەتەن كۆزۈمگە بەرگەن نۇر - يورۇق

× × ×

بىلسە ئەگەر كىم ۋەتەن قەدرىنى،
ۋەتەن يولىدا تىكەر جېنىنى.
پىداكار مەردنى ئۇنتۇمايدۇ ئەل،
گۈلگە ئورايدۇ قەبرە تېشىنى.

× × ×

سىياقى ئادەمدەك بولسىمۇ، لېكىن،
ھەقىقەت سۆيمىسە ئادەم دېمىگىن.
«ۋەتەن» دەپ سوقمىسا ئەگەر يۈرىكى،
«مەن ئادەم» دېگىنى ئۇنىڭ بىر تىيىن.

× × ×

پەرزەنتى ئۈچۈن پەرۋانە ئانا،
چېكەر ھامانە شۇ يولدا جاپا.
ۋايىسىماس ھەرگىز قىلغان ئەجرىگە،
جىسمى كۆيۈپ كۈل بولسىمۇ ھەتتا.

× × ×

«ئانا» دېگەن نام ئۇلۇغ - مۇقەددەس،
ئانا كەلگەندە شاھمۇ تۇرار دەس.
ئانىڭنى يۈدۈپ بارساڭ مەككىگە،
يەنە سېنىڭكى قەرزىڭ تۈگىمەس.

× × ×

گۆھەر تۇيۇلار كىتاب داناغا،
ھەر قۇرى تولغاچ چوڭقۇر مەناغا.
يول كۆرسىتەر ئۇ خۇددى ماياكتەك،
نىشاندىن ئازغان دىلى «ئەما» غا.

× × ×

كىتابتىن ئالغىن بىلىم ۋە ئەقىل،
ھەممىگە قادىر ئادەم بول—يېتىل.

www.uyghurkitap.com

بىلمىسىز قالساڭ، ئاشلىماي داۋان،
خەلقىڭ ئالدىدا بولۇرسەن خىجىل.

× × ×

كىتابتۇر بۇلاق، سۇ ئىچەر ھايات،
ئۇ بېرەر بىلىم، ئۇچۇشقا قانات.
ئالساڭ كىتابتىن مەنىۋى ئوزۇق،
يېتىسەن چوقۇم مەنزىلىڭگە پات.

× × ×

ۋاقىتنى جەزمەن ئالغىن ئىلكىڭگە،
خىزمەت قىل مەڭگۈ ۋەتەن – خەلقىڭگە،
بىر كۈنى ھەسرەت چېكىپ قالارسەن،
ئەگەر ئىشەنسەڭ مالۇ – مۈلكىڭگە.

× × ×

ھەر دەقىقەڭنى مەنىلىك ئۆتكۈز،
كېچىكتۈرمەي ئىشىڭنى پۈتكۈز.
ئېچىلدۇرۇپ سەن ئەجرىڭدىن چېچەك،
ئەلگە مېۋە بەر، ئەلگە نەپ يەتكۈز.

× × ×

ئىنسانلار ئىچىدە مۇئەللىم ئۇلۇغ،
ئاتا يار ئالەمچە شەرەپ ۋە ئۇتتۇق.
بىلىمنەر ئۇنىڭغا دەرس مۇنبىرى،
ئالتۇندىن ياسالغان تەختتىن ئارتۇق.

× × ×

مۇئەللىم ئەقلىمگە قوشۇپ مول ئەقىل،
ئىلگىرىلەش يولۇمغا بولدى ئۇ كېپىل.
دېدى ئۇ: «يىراق بول تەكەببۇرلۇقتىن،
ئەل بىلەن سەن مەڭگۈ بول ئىناق – ئىجىل».

× × ×

ئالىم قەدىرلىك ئەزەلدىن بېرى،
مۈشكۈلنى ئاسان قىلار تەدبىرى.
كۆز سال، ئېچىلدى، ئېچىلار ھامان،
ئالىملار بىلەن ئالەمنىڭ سىرى.

× × ×

ئالىم ئىجادكار، ئالىم تۆھپىكار،
ئىجاد يولىدا ئۇدۇر پىداكار.

قىلىپ تەپەككۇر، چوڭقۇر خىيالغا،
ئىزدىنىپ ھەردەم تۇرمايدۇ بىكار.

× × ×

ئەر - خوتۇن ئىناق بولغىنى ياخشى،
كۆڭلى سۆيگۈگە تولغىنى ياخشى.
جېدەل چىقىرىپ سەتلىشىپ يۈرمەي،
بىر - بىرىگە يول قويغىنى ياخشى.

× × ×

مۇھەببەت بىلەن مەۋجۇت بۇ ئالەم،
مۇھەببەت بىلەن مەۋجۇت ھەم ئادەم.
بولمىسا ئەگەر سۆيگۈ - مۇھەببەت،
بۇ كەڭ ئالەمنى قاپلايتتى ماتەم.

× × ×

چىن مۇھەببەتنىڭ كۈچى تەگداشسىز،
بولماس ھاياتتا لەززەت ئۇنىڭسىز.
مۇھەببەتكە جان پىدا ئەيلىگەن،
جانان ۋەسلىگە يېتىدۇ شەكسىز.

× × ×

مۇھەببەت ئوتى ئۆچمەيدۇ پەقەت،
دىلدا يالقۇنلاپ تۇرار تائەبەد.
قېرىسىمۇ گەر ئادەم ۋە لېكىن،
قېرىماس ئەسلا سۆيگۈ - مۇھەببەت.

× × ×

نادانلىق شۇمبۇيا يىلتىزىنى كەس،
ئۇ گەر باش كۆتۈرسە باسار ئەلنى نەس.
ئۆتمۈشتىن، بۈگۈندىن ئېلىپ قوش ساۋاق،
ئۆگەنگەن مۇرادقا يېتەر، ئۆكۈنمەس.

× × ×

مىسقال ھەل بەرسەڭمۇ ئالتۇن بولالماس،
كۈلگە يەل بەرسەڭمۇ يالقۇن بولالماس.
مىس ھامان مىس ئىرۇر، ئەسلى ئۆزگەرمەس،
چىلاپچى بولماقلىق ئۇنىڭغا مىراس.

× × ×

دوست بىلەن دۈشمەننى ئايرىپ ياشىغىن،
دوستلارنى ئىززەتلەپ تۆرگە باشلىغىن.

يا ئېچىلسۇن دۇشمىنىڭ ئايىغ ئاستىڭدا،
ھەر سەھەر دوست ئىزدەپ قەدەم تاشلىغىن.

× × ×

كۆڭلۈڭگە ئارام بەرمەيدۇ گۇمان،
قەلبىڭ كۆكىدە بولۇپ ئۇ تۇمان.
گۇمانخورلۇقتىن بولمىساڭ خالى،
ساڭا قەپەستەك تۇيۇلار جاھان.

× × ×

ھەر كويىغا سالىدۇ پۇل دېگەن نەرسە،
جانانىمۇ ئالدىنار ئەگەر پۇل بەرسە.
پۇل ئاخىر جېنىڭغا بولىدۇ زامىن،
ھالالدىن كەلمەي ئۇ ھارامدىن كەلسە.

× × ×

ئەخلاقسىز كىشىدۇر ھايۋانىنىڭ ئۆزى،
گويا ئۇ لەنىتى شەيتانىنىڭ ئۆزى.
يول قويساق ئۇنىڭغا قۇلاق يوپۇرۇپ،
قۇيۇلۇپ كەتمەمدۇ ۋىجدانىنىڭ كۆزى.

× × ×

ھەق - ئادالەتنىڭ مىزانى قانۇن،
پۇقرالارنىڭ كۈچ - دەرمانى قانۇن؛
ئادالەت سۆيگەن ھەر بىر ئادەمنىڭ
دىلدىكى ئارزۇ - ئارمانى قانۇن.

× × ×

قۇشلىساڭ ئۇچىدىغان قۇش ئەمەسمەن،
تاۋلاندىم كۈرەشلەردە بوش ئەمەسمەن.
ئۆتىمەن تەرىم تۆكۈپ ئاق ئېگىزغا،
ئەجىرسىز كەلگەن نەپتىن خۇش ئەمەسمەن.

× × ×

ئۆي كۆچسەڭ تاللىغىن قوشنىنى ئاۋۋال،
ۋاپادار قوشنىلار تۇغقانىدىن ئەۋزەل.
قوشناڭ تىنچ ئەمەسكى سەنمۇ بىئارام،
بىلمىسەن ئارىدىن ئۆتسە بىر مەھەل.

× × ×

قوغۇن بىلەن تەڭ ئۈنەر شۇمبۇيا،
ئۇرۇقنى بىللە سالغانىدەك گويا.

www.uyghurkitap.com

كۈشەندىسى بار ھەر بىر جانداردىڭ،
بولسىمۇ دانىش ياكى ئەۋلىيا.

× × ×

دېدىك: ھەر ئىشقا يېتەر قۇربىتىم،
چاپتۇرسام تاغقا چىقىدۇ ئېتىم.
مەن دەيمەن: شۇنداق ماختىنىۋەرسەڭ،
ئەلدىن ئايرىلىپ قالىسەن يېتىم.

× × ×

ھەر قانچە كۆلپەتلەر چۈشسىمۇ باشقا،
ئەلەمدىن كۆزلىرىڭ تولسىمۇ ياشقا؛
نامەردكە داتلىما، داتلىساڭ ئەگەر
بولىسەن ئۇرغاندەك گۆھەرنى تاشقا.

× × ×

كەمتەرلىك ياخشى ئەزەلدىن بېرى،
بولغىن ھەر قاچان كىبىردىن نېرى.
شاھ بولساڭمۇ گەر بولما تەكەببۇر،
قەلبىڭگە ئۇنىڭ يوقمىسۇن كىرى.

× × ×

تەن سالامەتلىك ئىنسانغا گۈلتاج،
سالامەتسەن تاپارسەن راۋاج.
بىتاپ بولۇپ ياتساڭ مۇبادا،
قىلالمايسەن ھېچ ئىشقا ئىلاج.

× × ×

ئىنسابلىق بولساڭ «خىزىر» بولۇر يار،
ئىنسابىڭ چىقساڭ يولۇڭ بولۇر تار.
ئاجىزلارغا قىل خەيرى - ساخاۋەت،
ئۆمرۈڭدە ئەگەر بولماي دېسەڭ خار.

× × ×

ئېسىڭدىن چىقمىسۇن ئىنساب دېگەن سۆز،
قىلمىغىن دوستۇڭغا پۇلۇڭنى كۆز - كۆز.
ساخاۋەت قولۇڭنى سوز دوستلار ئۈچۈن،
تېپىلۇر پۇل، ئەمما تېپىلمايدۇ يۈز.

× × ×

بەزىلەر ھوقۇقنى قىلىدۇ دەستەك،
نەپ ئېلىش كويىدا يۈرىدۇ مەستەك.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

ئۇنداقلار بىھۇدە قاقشاتسا ئەلنى،
ئاقىۋەت يۈزىگە تېگىدۇ تەستەك.

× × ×

تەكرارلاۋەرسەڭ بىر دېگەن گەپنى،
ئۈزۈلگەن بىزار قىلىسەن خەقنى.
تەمى بولمايدۇ چاينىغان نانىڭ،
چايناپ يېيىشكە بەرگىن پۇرسەتنى.

× × ×

بەزىلەر دائىم سۆزلەپ يالغاننى،
ئەپ ئالۇر ئالداپ كۆپ مىڭ ناداننى.
يەر يۇتسا دەيمەن غەزىپىم قايناپ:
كۆز بوياپ ئەلگە زىيان سالغاننى.

× × ×

ۋىجدانلىق ياشا، يالىما تاپان،
ھايات يولىدا ئەجرىڭگە تايان.
ئەلنى دەپ ساڭا يەتسە مالاللىق،
قاقاقلاپ كۈلگىن، يېمە پۇشايمان.

× × ×

بەزىلەر ئىش تۇتار پايداڭغا بېقىپ،
ئازدۇرماق بولىدۇ دولاڭغا قېقىپ.
ئىشەنمە ئۇلارنىڭ ماختاشلىرىغا،
قالسىمۇ ئۇ سېنىڭ كۆڭلۈڭگە يېقىپ.

× × ×

ئادەم ئاجايىپ مۆرەككەپ شەيئى،
ئۆزگىرىپ تۇرار سىرتى - پىكرى.
ئادەمسەن، تونۇ ئادەمنى ئاۋۋال،
تونۇيالمىساڭ قاقشاتار مەكرى.

× × ×

بولسا يارىملىق ئوغۇل ۋە قىزىڭ،
پەخىرلەن، شادلان ئۇدۇر يىلتىزىڭ.
ھېچكىمگە باقىي ئەمەس بۇ جاھان،
كەتسەڭ ئالەمدىن ئۆچمەيدۇ ئىزىڭ.

× × ×

ئىشچانغا ھايات ئاچار كەڭ قويۇن،
ئەل ئۈچۈن ئىشلە، بولمىغىن ھورۇن.

ئۆلمەيمەن دېسەڭ ئەۋلاد قەلبىدە،
قالدۇر ياخشى نام ئۆلۈشتىن بۇرۇن.

× × ×

مەرد بىلەن نامەردنى ئۆلچەيدۇ ۋىجدان.
مەردانە ئاتىلار ۋىجدانلىق ئىنسان.
نامەردلەر ۋىجداننى قىلىپ دەپسەندە،
لالما ئىت تىمسالى بېرەر ئاخىر جان.

× × ×

نامەردكە كەڭ قويۇن ئاچمايدۇ تۇپراق.
ئەرۋاھى دىللاردىن قوغلىنار ھەر ۋاخ.
نەپرەت ۋە لەنەتتىن ياسىلىپ قەبرە،
ئۇنى يەيدۇ ئەبەدىي ھەتتاكى قامغاق.

× × ×

نامەردكە دوست بولما. ئۇ بەك ھىيلىگەر،
ئەگەشسەڭ يالىسى ساڭىمۇ تېگەر.
ئادىشىپ مۇبادا قالساڭ يان بېسىپ،
قوشناڭمۇ يامانلاپ سىنىڭدىن كېچەر.

× × ×

ئىنشىلىسەڭ چىنشىلەيسەن، يۈرمىگىن تىڭار.
تەييارغا ھېچقاچان بولمىغىن ھەييار.

بىراۋنىڭ گۈلىگە قول سوزساڭ ئەگەر،
سانجىلىپ تىكىنى قاقشىتار زار - زار.

× × ×

بەزىلەر ماختىنار ئەمەلىم چوڭ دەپ،
بەرمەيدۇ كۆرەڭلەپ ھېچ كىشىگە گەپ.
بىكاردىن كەلگەن مۇز، چوغىنىمۇ يەيدۇ،
ۋە لېكىن ئۆزىگە بەرمەس قىلچە نەپ.

× × ×

ئادەمنىڭ دوستى بار ھەم دۈشمىنى بار،
كۆڭلۈڭنى دوستقا كەڭ، دۈشمەنگە قىل تار.
ئالدانساڭ رەقىبكە، ئازدۇرۇپ يولدىن
قىلىدۇ ئۇ سېنى ئىت، مۇشۇكتىن خار.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

× × ×

ئوقسانلىرىڭدىن ئېلىپ تۇر ساۋاق،
خىسلىتىڭدىن كۆل ئىچىلىدۇر ھەر ۋاخ.
قىلىپ پەسكەشلىك شۆھرەت تاپقۇچە،
ئالەمدىن نامسىز ئۆتكەن ياخشىراق.

× ×

ھەق سۆز بەزىدە ئاڭلىنار قوپال،
يالغان سۆز يېقىپ قالار ئېھتىمال.
ئاچچىق بولسىمۇ ياخشىدۇر مېغىز،
مېغىز ئورنىنى باسالماس شاكال.

× ×

قانچىلاپ تۆھمەت كەلسىمۇ باشقا،
ئەلەمدىن كۆزۈڭ تولسىمۇ ياشقا.
بىرىسەن چوقۇم ئاڭا بەرداشلىق،
ئايلاندۇرساڭ گەر يۈرەكنى تاشقا.

× ×

باش كۆتۈرگەندە لەنىتى تۆھمەت،
قالار كۆمۈلۈپ كۈرمىڭ ھەقىقەت.

تۆھمەت ئاقىۋەت تاپىدۇ زاۋال،
ھەقىقەت ئۆلمەس ئەبەدىلئەبەد.

× × ×

داۋاندىن چۈشمىكىڭ، بىل، ھېچگەپ ئەمەس،
يىقىلساڭ ئۇنىڭدىن ئۇگۇشلىسەن، بەس.
ئەلنىڭ نەزىرىدىن چۈشسەڭ بۇرادەر،
ھاياتتا ئۆمۈرۋات باسقاي سېنى نەس.

× × ×

ياخشىنى دوست تۇتقىن يامانىدىن قېچىپ،
ياخشىغا خىزمەت قىل جېنىڭدىن كېچىپ.
ياخشىلار ھەر جايدا مەددەتكار ساڭا،
توسقۇننى پاچاقلاپ ماڭغىن يول ئېچىپ.

× × ×

بەزىلەر گەپ ساتار دوستلۇق ھەققىدە،
نېمە بار بىلمەك تەس ئۇنىڭ قەلبىدە.
ئاقىۋەت قاپقانغا دەسسىتەر سېنى،
سۆزىگە ئىشىنىپ قىلساڭ ئەقىدە.

× × ×

ئەل بىلەن ئىتتىپاق ئۆتكەيسەن ئامان.
ئەل ئۈچۈن خىزمەت قىل پىدا قىلىپ جان.
ئەل بىلەن كۆكلەيسەن خۇددى چىناردەك،
ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ قالغان بەك يامان.

1991 — 1993 - يىللار، يەكەن.

本诗集选录作者近年来创作的，反映生活各方面的一部分佳作。

但愿别着邪

（诗集）

作者 ：阿布都色买提·阿里力

责任编辑 ：图尔迪·库尔班·亚米古尔

责任校对 ：阿依夏木·阿布都吾力

喀什维吾尔文出版社出版

新疆新华书店发行

喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷

787×1092毫米 1/32开本 3.5印张 2插页

1995年7月第1版 1995年9月1次印刷

印数 ：1—4070

ISBN7—5373—0500—5/I·124（民文）

定价 ：2.50元